

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

В.В. Нечипоренко
2016 року

Протокол засідання Вченої ради
Комунального вищого навчального
закладу «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

27 жовтня 2016 р. № 2

Введено в дію «27» жовтня 2016 р.
Наказ ректора Хортицької національної академії

27 жовтня 2016 р. № 149

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ
бакалавра

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – 22 «Охорона здоров'я»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – 227 «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ»

Кваліфікація освітня, що присвоюється – бакалавр фізичної реабілітації
Кваліфікація професійна – фахівець з фізичної реабілітації
Кваліфікація в дипломі – бакалавр фізичної реабілітації, фахівець з
фізичної реабілітації з узагальненим об'єктом діяльності: фізична реабілітація
пацієнтів з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до
бажань і потреб людини в умовах навколишнього, соціального та культурного
середовища.

Запоріжжя - 2016

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою кафедри фізичної реабілітації

ВНЕСЕНО

Кафедрою фізичної реабілітації комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради від «__»_____ 2016р. №__.

3. РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Баришок Т.В. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент (спеціальність «Фізична реабілітація»)

Волкова С.С. – кандидат педагогічних наук, професор
Хортицька національна академія

Нечипоренко В.В. – доктор педагогічних наук, доцент
Хортицька національна академія

Павленко А.І. – доктор педагогічних наук, професор
Хортицька національна академія

Бандуріна К.В. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент (спеціальність «Фізична реабілітація»)
Хортицька національна академія
Хортицька національна академія

Коротіна Н.М. – лікар педіатр вищої категорії, головний лікар
Хортицька національна академія

Позднякова О.Л. – кандидат педагогічних наук, доцент
Хортицька національна академія

Григор'єва О.А. – доктор медичних наук, доцент, професор кафедри анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії Запорізького державного медичного університету

Одинець Т.Є. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, докторант кафедри олімпійського, професійного та адаптивного спорту Львівського державного університету фізичної культури

ВСТУП

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначається термін і зміст навчання, форми державної атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу і рівня освітньої та професійної підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 227 «Фізична реабілітація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 227 «Фізична реабілітація» використовується при:

- розробці та коригуванні відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- розробці засобів діагностики рівня освітньо-професійної підготовки фахівця;
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Освітньо-професійну програму укладено на підставі нормативно-правових документів:

Закону України «Про вищу освіту»;

Указу Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року»;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 26 січня 2015 року № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

ДК 003:2010 Державного класифікатора професій, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.09.2015 року № 1084;

ДК 016-2010 Державного класифікатора видів продукції та послуг;

ДК 009-2010 Державного класифікатора видів економічної діяльності зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29 листопада 2010 року № 530;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»;

Рамки кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The Framework of Qualifications for the European Higher Education Area, FQ-ENEA);

Європейські рамки кваліфікацій для навчання у продовж життя (European Qualifications Framework for Life long Learning, EQF - LLL);

Національної рамки кваліфікацій;

Листа Міністерства освіти і науки від 13.03.2015 року № 1/9-126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році»;

Проекту Стандарту вищої освіти України, галузь знань – 22 «Охорона здоров'я», спеціальність – 227 «Фізична реабілітація».

Фахівець готується до виконання професійних завдань відповідно до нормативних кваліфікаційних вимог та основних положень вищої освіти України.

Бакалавр одержує академічну та професійну підготовку з циклів загальної та професійної підготовки. Підготовка бакалавра з фізичної реабілітації передбачає вивчення вибіркового навчальних дисциплін, виконання курсових робіт практичного характеру за фахом.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

1.1. Галузь знань – 22 «Охорона здоров'я», спеціальність – 227 «Фізична реабілітація»

1.2. Нормативний термін навчання: бакалавр – 3 роки 10 місяців.

1.3. Освітній ступінь – бакалавр.

2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 227 «Фізична реабілітація»

Тип диплому й обсяг програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС
Вищий навчальний заклад	Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
Акредитаційна інституція	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Період акредитації	Програма впроваджується в 2017 році
Рівень програми	FQ-ЕЕНЕА – перший цикл, FQ-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
а	Мета програми
	Створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих бакалаврів із фізичної реабілітації сучасного рівня, які повинні складати, реалізовувати та корегувати індивідуальну програму фізичної реабілітації з метою покращення функціональних можливостей, здоров'я, адаптації осіб різного віку до оточуючих умов та можливостей. Набуття знань: медико-біологічних, педагогічних,

	соціальних із дисциплін професійної підготовки; вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності; законодавчої бази; комунікацій у професійній сфері; професійних компетенцій та обов'язків; основних положень етики; основ ділового спілкування, основ ділової іноземної мови. А також оволодіння методами огляду пацієнта/клієнта, реабілітаційного обстеження та тестування основних функціональних можливостей пацієнта, обробки інформації; планування та реалізації заходів фізичної реабілітації; особливостями вербального і невербального спілкування; надання долікарської допомоги. Оволодіння інструментами та обладнанням для контролю основних життєвих показників пацієнта/клієнта; реабілітаційного обстеження й тестування основних функціональних можливостей; проведення реабілітаційних заходів; технічними допоміжними засобами пересування та самообслуговування.	
б	Характеристика програми	
1	<i>Предметна область, напрям</i>	Акцент на підготовці фахівця з фізичної реабілітації з узагальненим об'єктом діяльності: процес формування знань, умінь та навичок із фізичної реабілітації для надання якісної допомоги особам різного віку та стану.
2	<i>Фокус програми: загальна/спеціальна</i>	Акцент робиться на професійно-практичну підготовку фізичного реабілітолога.
3	<i>Орієнтація програми</i>	Освітньо-професійна програма базується на системі фахових даних і досягнень науки і практики, існуючого процесу та особливостей формування фахівця з фізичної реабілітації з урахуванням сьогоденного стану вищої освіти.
4	<i>Особливості програми</i>	Практична діяльність у сфері охорони здоров'я.
в	Працевлаштування та продовження освіти	
1	<i>Працевлаштування</i>	Випускник здатен виконувати зазначену в ДК 003-2010 професійну роботу і може зайняти відповідну первинну посаду: КП Професійна назва роботи; 3226 – фахівець з фізичної реабілітації.
2	<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчатися за програмою першого освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти, який відповідає наступному кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій.
г	Стиль і методика навчання	
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Навчання будується на основі теоретичної підготовки, практичної і самостійної діяльності, що здійснюють функцію закріплення матеріалу у вигляді практичних

		вправ і самостійних завдань, а також у надбанні знань, умінь та навичок у реабілітаційній діяльності. Практичні завдання розраховані на процес цілеспрямованого розвитку професійної майстерності майбутніх фізичних реабілітологів у галузі терапевтичного формоутворення. Самостійна робота передбачає виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Для їх виконання плануються поточні та індивідуальні консультації студентів з викладачем. Державна атестація фізичного реабілітолога здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення навчання і повного виконання навчального плану бакалавра у вигляді єдиного стандартизованого тесту державного іспиту та іспиту з дисциплін професійної підготовки, які засвідчують професійне володіння студентом засобами фізичної реабілітації, здатність майбутнього реабілітолога самостійно вирішувати реабілітаційні завдання.
2	<i>Система оцінювання</i>	Поточний контроль – перевірка знань під час лекцій і їх закріплення, тестування теоретичного матеріалу та перегляд практичних робіт з їх обговоренням. Підсумковий контроль практичних фахових робіт проводиться у вигляді семестрового перегляду практичних робіт. Письмові й усні екзамени для теоретичних дисциплін. Захист курсових робіт за фахом.
д	Програмні компетентності	
1	<i>Загальні</i>	Компетенції соціально-особистісні: - здатність до розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і природи; - здатність до розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя; - здатність учитися та постійно поглиблювати знання; - здатність до критики й самокритики; - здатність до креативності; - здатність до системного мислення; - здатність до адаптивності і комунікабельності; - здатність до наполегливості у досягненні мети; - здатність до турботи про якість виконуваної роботи; - здатність до толерантності; - здатність до екологічної грамотності. Загальнонаукові компетенції: - здатність до базових уявлень про основи філософії,

		психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури та соціалізації особистості; - здатність до етичних цінностей; - здатність до застосування знань вітчизняної історії, економіки та права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності; - здатність до застосування базових знань фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для засвоєння загально-професійних дисциплін; - здатність до застосування базових знань в галузі, необхідні для засвоєння загально-професійних дисциплін. Інструментальні компетенції: - здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; - здатність до застосування знань іншої мови (мов); - здатність управління інформацією; - здатність до застосування дослідницьких навичок.
2	Фахові	Загально-професійні: - здатність розуміння суті закономірностей процесу відображення оточуючого середовища через призму власного світогляду; - здатність використовувати інформаційні технології для розв'язання експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності; - здатність засвоювати й адаптувати наукові та культурні досягнення світової цивілізації до професійної діяльності; - здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці в фізично-реабілітаційній діяльності; - здатність до ділової комунікації у професійній сфері; володіння основами культури фахового мовлення, навичками роботи в команді; - здатність самокритично оцінювати свої професійні здобутки, постійно поповнювати знання, підвищувати професійний рівень; - здатність застосовувати знання з основ наукових досліджень для їх планування, організації та проведення у галузі фізичної реабілітації; - здатність в професійній діяльності застосовувати знання з права інтелектуальної власності; Спеціалізовано-професійні:

		- здатність пояснювати потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання та зв'язок із охороною здоров'я; - здатність аналізувати будову та розвиток людського організму, його рухові функції; - здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної реабілітації; - здатність розуміти та пояснювати медичні, педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної реабілітації; - здатність провадити безпечну практичну діяльність для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця; - здатність збирати анамнез, проводити реабілітаційне обстеження, тестування, огляд та документувати їх результати; - здатність аналізувати, відбирати і трактувати отриману інформацію; - здатність забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів функціональним можливостям і потребам пацієнта/клієнта; - здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та формулювати цілі, пояснювати програму фізичної реабілітації; - здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами і методами та документувати отримані результати; - здатність ефективно реалізовувати програму фізичної реабілітації; - здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов; - здатність провадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей і традицій населення України; - здатність навчати пацієнта / опікунів самообслуговуванню / догляду, профілактиці ускладнень, захворювань, травм та неповносправності, здоровому способу життя; - здатність шукати шляхи постійного покращення якості реабілітаційних послуг.
е	Програмні результати навчання	
	Комунікативна здатність: - вміти будувати відносини з суб'єктами клінічних і реабілітаційних закладів на основі психологічних, етичних знань;	

- володіти вербальними та невербальними засобами спілкування.

Здатність до контролю якості:

- вміти застосовувати засоби та методи реабілітаційного впливу на клієнтів/пацієнтів.

Здатність займати активну життєву та громадську позицію:

- вміти осмислювати історичні, соціально-економічні, світоглядні тенденції розвитку суспільства та усвідомлювати своє місце в ньому;
- захищати інтереси держави, втілювати та поєднувати державні інтереси з колективними й індивідуальними;
- виконувати громадські обов'язки, дотримуватися основних норм законодавства.

Здатність вести здоровий спосіб життя:

- фізично самовдосконалюватися, використовувати основи фізичної культури та здорового режиму роботи й відпочинку;
- зберігати трудову активність, прогнозувати експериментальні ситуації, підтримувати та відтворювати працездатність.

У результаті засвоєння навчального матеріалу студент повинен:

- сприяти зміцненню та збереженню особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини й освітньої діяльності серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади;
- демонструвати знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики української та іноземної мов, а також уміння спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, дотримуватися етики ділового спілкування, укладати різні види документів, у тому числі іноземною мовою; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань і прийняття професійних рішень;
- демонструвати уміння роботи з сучасною комп'ютерною технікою; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних із використанням інформаційних і комунікаційних технологій;
- оцінювати історичні процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства; визначати сутність перетворень, що відбуваються в сучасній Україні; застосовувати філософські категорії та поняття; визначати основні економічні закони та категорії; демонструвати знання базових методів пізнання і аналізу економічних процесів в Україні;
- демонструвати уміння використовувати біологічні, медичні, педагогічні та психосоціальні аспекти фізичної реабілітації, виявляти взаємозв'язки її різних елементів;
- застосовувати основні принципи та засоби надання долікарської допомоги у невідкладних станах і патологічних процесах в організмі

людини; обирати основні підходи та засоби збереження життя;

- визначати симптоми та синдроми поширених захворювань людини; адекватно обирати методи й інструменти оцінки/діагностики відповідно до наявних у пацієнта/клієнта порушень та індикаторних станів за міжнародною класифікацією функціонування (МКФ);
- застосовувати методи й інструменти оцінки/діагностики для вимірювання структурних змін і порушених функцій організму, трактувати отриману інформацію, демонструючи доказове прийняття рішень;
- демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики;
- прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізовувати індивідуальну програму фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення;
- продемонструвати уміння здійснювати заходи фізичної реабілітації для корекції порушень структури/функцій організму, ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих із ними обмежень, участі в професійній діяльності;
- демонструвати уміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-довказові дані;
- обирати відповідні прийоми, які забезпечили б шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність;
- безпечно й ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення реабілітаційних заходів; пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування;
- демонструвати уміння вербального та невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, які є різними за віком, рівнем освіти, соціальною та професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, участь у мультидисциплінарному спілкуванні;
- демонструвати уміння проводити інструктаж і навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп осіб;
- оцінювати результати виконання реабілітаційної програми з використанням відповідних засобів вимірювання та модифікації поточної діяльності;
- демонструвати готовність до освоєння нового матеріалу й уміння оцінювати себе критично;
- демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти; демонструвати уміння представити й оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег;

демонструвати здатність обміну досвідом із іншими спеціалістами.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ Й ОБ'ЄКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

випускників із вищою освітою за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 227 – «Фізична реабілітація» освітнього ступеня – бакалавр

Бакалавр з фізичної реабілітації є узагальненим об'єктом діяльності оцінки та визначення рухових функцій та активність людини, їх порушення та корекція з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб людини в умовах навколишнього, соціального та культурного середовища.

Фахівець реалізує свої професійні можливості в галузях охорони праці, просвіти та параолімпійського спорту України та інших країн, працюючи у структурах державних, приватних, кооперативних та інших установах або займаючись індивідуальною практикою.

Сфери використання бакалаврів спеціальності 227 «Фізична реабілітація».

Професійна діяльність фахівців з фізичної реабілітації відповідає вимогам системи охорони здоров'я та потребам суспільства і передбачає надання широкого спектру клінічних і позаклінічних послуг. Об'єктами професійної діяльності є: вищі навчальні заклади, загальноосвітні та спеціальні заклади, соціальні та реабілітаційні служби, лікувальні та лікувально-профілактичні заклади/установи. Залежно від характеру роботи фахівець фізичної реабілітації займається оздоровчою та реабілітаційною підтримкою різних категорій населення.

Бакалавр спеціальності 227 – «Фізична реабілітація» повинен мати високий рівень професійної компетентності, що включає:

- здатність аналізувати технології фундаментальних наукових принципів і знань з фізичної реабілітації;
- знання особистісних і соціальних засад, збереження та зміцнення індивідуального здоров'я осіб;
- знання факторів біологічного і соціального здоров'я осіб різного віку;
- здатність здійснювати аналіз сучасного стану та тенденцій фізичної реабілітації різних верств населення на національному та міжнародному рівнях;
- уміння програмувати заняття з фізичної реабілітації для осіб різного віку;
- уміння коректно використовувати методи наукового дослідження;
- здатність аналізувати, відбирати та трактувати отриману інформацію;
- здатність організовувати та проводити роботу з особами всіх вікових груп;
- здатність визначати загальні підходи до вибору необхідної методики застосування засобів фізичної реабілітації для осіб різного віку;
- здатність оцінювати рівень індивідуального здоров'я;
- здатність надавати рекомендації щодо формування мотивацій ведення здорового способу життя;
- здатність здійснювати оцінку та корекцію раціону харчування;
- здатність організовувати розважальні заходи з фізичної рекреації осіб різного віку;

- здатність провадити безпечну практичну діяльність для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця;
- здатність збирати анамнез, виконувати реабілітаційне обстеження, тестування, огляд і документувати їх результати;
- здатність використовувати знання, уміння та навички з фізичної реабілітації в роботі з пацієнтами;
- уміння формулювати мету, завдання, обґрунтовувати ресурсне забезпечення діяльності фахівця з фізичної реабілітації для ефективної роботи з особами різного віку, стану здоров'я та соціального стану;
- здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної реабілітації;
- здатність розуміти та пояснювати медичні, педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної реабілітації;
- здатність ефективно реалізовувати програму фізичної реабілітації;
- здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов;
- здатність шукати шляхи постійного покращення якості реабілітаційних послуг;
- здатність розуміти та уміло використовувати технології та методи фізичної реабілітації;
- володіння методами аналізу та синтезу об'єктивних, суб'єктивних оцінок здоров'я;
- знання методів, синтезу і подання зібраної загальної та спеціальної інформації з формування у пацієнтів мотивації до здорового способу життя;
- знання основних принципів функціонування системи організму людини;
- здатність забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів функціональним можливостям і потребам пацієнта/клієнта;
- здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці ускладнень, захворювань, травм і неповносправності, здоровому способу життя;
- здатність виконувати експерименти самостійно, описувати, аналізувати та критично оцінювати експериментальні дані;
- здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань комплексні знання про закономірність розвитку живої природи і людини;
- здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та формулювати цілі, пояснювати програму фізичної реабілітації;
- здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань шляхом розуміння їх фундаментальних основ і використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних із програм фізичної реабілітації;
- демонстрація уміння організувати ефективну індивідуальну роботу та роботу групи для розв'язання поставлених виробничих завдань з фізичної реабілітації;

- здатність пояснювати потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання та зв'язок із охороною здоров'я;
- здатність аналізувати будову і розвиток людського організму та його рухові функції;
- здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами, документувати отримані результати;
- здатність провадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей і традицій населення України.

4. ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ

до випускників із вищою освітою за професійним спрямуванням
«Фізична реабілітація» освітнього ступеня *бакалавр*

4.1. Загальні вимоги

Підготовка бакалаврів здійснюється 3 роки 10 місяців на базі повної загальної середньої освіти та на основі диплому молодшого спеціаліста спеціальностей «Сестринська справа», «Технології медичної діагностики та лікування», «Біологія». Обсяг освітньої програми для цієї категорії студентів складає 180 кредитів.

Освітньо-професійна програма складається з циклів загальної підготовки та професійної підготовки та дисциплін самостійного вибору навчального закладу, вільного вибору студента.

Бакалаври проходять ознайомчу практику, клінічні практики з фізичної реабілітації при: м'язовоскелетних, кардіореспіраторних, нейромоторних розладах та реабілітаційну практику в педіатрії. Ознайомча практика (2 кредити) та реабілітаційна практика в педіатрії (6 кредитів), студенти проходять їх на базі Комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради. Метою практики є ознайомлення студентів з особливостями роботи фізичного реабілітолога в умовах медичного відділення та закріплення та вдосконалення професійних умінь та навичок.

Освітня програма клінічних практик з фізичної реабілітації включає 18 кредитів тривалістю 6 кредитів кожна. Клінічні практики з фізичної реабілітації при: м'язовоскелетних, нейромоторних розладах та при розладах серцево-судинної та дихальної систем проводяться на базі Запорізької обласної клінічної лікарні. Метою клінічних практик є оволодіння професійними навичками фізичної реабілітації з пацієнтами, які мають відхилення в тій чи іншій системі організму; удосконалення навичок у складанні індивідуальних програм з фізичної реабілітації з урахуванням нозології, віку, психологічних особливостей, рівня фізичної підготовки пацієнта.

Державна атестація здійснюється Екзаменаційною комісією згідно з вимогами до атестації після завершення навчання і повного виконання навчального плану бакалавра у вигляді єдиного стандартизованого тесту державного іспиту та іспиту з дисциплін професійної підготовки.

4.2. Вимоги до знань та умінь за дисциплінами відповідних циклів

4.2.1. Вимоги до циклу дисциплін загальної підготовки:

Загальна підготовка фахівця з фізичної реабілітації повинна **забезпечити:**

- використання способів аналізу, синтезу інформації;
- застосовування законодавчих документів, що стосуються охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, фізичного виховання;
- формування методів ефективного спілкування, менеджменту командної роботи;

- розвиток методів вербального та невербального спілкування з пацієнтами/клієнтами у різних станах, опікунами, членами сім'ї, близькими й усіма учасниками реабілітаційного процесу;
- досконалі знання державної мови та базові знання іноземної мови;
- знання основ менеджменту;
- знання своїх професійних прав та обов'язків, принципів науково доказової практики;
- знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.

Випускник повинен у повному обсязі знати дисципліни загального циклу.

Фахівець з фізичної реабілітації повинен **вміти**:

- проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення;
- дотримуватися законодавства, моральних норм, професійної етики; вміти отримувати згоду пацієнта/клієнта або опікунів на проведення заходів фізичної реабілітації;
- працювати у команді, дотримуватися меж професійної компетентності, етичних і моральних принципів; демонструвати поведінку, яка сприяє формуванню сприятливої робочої атмосфери;
- враховувати чинники, які можуть впливати на ефективність спілкування; використовувати відкриті та закриті питання; визначати й інтерпретувати невербальні сигнали спілкування; спілкуватися професійно та зрозуміло з пацієнтами/ клієнтами, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; перевіряти чи розуміє пацієнт/клієнт надану інформацію;
- застосовувати знання державної мови у професійній діяльності, вміти спілкуватись іноземною мовою в усній та письмовій формах;
- застосовувати принципи організаційного управління;
- формувати свою професійну відповідальність, діяти відповідно до неї; приймати рішення, застосовуючи принципи науково доказової практики; діяти у межах посадових обов'язків і професійної компетентності;
- використовувати інформаційні технології у професійній діяльності.

4.2.2. Вимоги до циклу дисциплін професійної підготовки.

Бакалавр з фізичної реабілітації повинен володіти теоретичними, методологічними та практичними питаннями дисциплін професійної підготовки, які формують його як фахівця широкого профілю.

Бакалавр з фізичної реабілітації повинен **знати**:

- анатомію, фізіологію та біохімію рухової активності, фізичний і психічний розвиток людини; процеси, які проходять в організмі під час навчання та контролю рухових функцій;
- методи соціологічного, педагогічного, клінічного та параклінічного дослідження; особливості обстеження у фізичній реабілітації, спеціальні тести та шкали; особливості зміни показників дослідження залежно від факторів, що впливають на реабілітаційний процес;
- основи психології, соціології; основи науково доказової практики та методів прогнозування та планування у фізичній реабілітації; моделі

- встановлення цілей; основні протипоказання та застереження щодо проведення заходів фізичної реабілітації;
- види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації;
 - принципи науково доказової практики; сучасні методи пошуку інформації, роботи з бібліотечними та інформаційними ресурсами;
 - методи пошуку навчальних ресурсів та баз даних, принципів навчання;
 - мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання;
 - принципи медичної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності;
 - особливості застосування профілактичних і терапевтичних заходів фізичної реабілітації та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта;
 - основи патології, патофізіології, функціональної анатомії; принципи застосування та вплив засобів і методів фізичної реабілітації;
 - основи патології, патофізіології, соціології, педагогіки, фізичної реабілітації; взаємозв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер;
 - основи дидактики, теорії та методики фізичної культури, психології; критерії відповідності реабілітаційних заходів актуальному стану здоров'я, функціональним можливостям і потребам пацієнта/клієнта;
 - основи психології та дидактики; принципи здорового способу життя; особливості профілактики захворювань і їх ускладнень, травм, неповносправності; прийоми самообслуговування та догляду;
 - основи менеджменту, принципи науково-доказової практики;
 - Закони України про охорону здоров'я, етичний кодекс, нормативні документи, що регламентують професійну діяльність;
 - принципи отримання згоди пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів; особливості впливу стану пацієнта/клієнта та зовнішнього середовища на безпеку проведення заходів; особливості позиціонування та переміщення;
 - методи соціологічного, педагогічного, клінічного та параклінічного дослідження; основні протипоказання і застереження щодо проведення заходів фізичної реабілітації;
 - особливості обстеження у фізичній реабілітації, спеціальні тести та шкали; етичні та юридичні вимоги ведення документації;
 - форми та методи проведення та реєстрації оперативного, поточного й етапного контролю за станом пацієнта/клієнта; критерії досягнення цілей; особливості коректування цілей і завдань залежно від результатів контролю; критерії оцінювання ефективності самостійної діяльності пацієнтів/клієнтів;
 - засоби, методи та форми фізичної реабілітації.
- Бакалавр з фізичної реабілітації повинен **уміти**:
- пояснити анатомічну будову та функції людського організму; описати будову і функції органів та систем організму; зв'язок між будовою та функцією основних систем людського організму; аналізувати основні

рухові функції людини; особливості фізичного та психічного розвитку людського організму;

- використовувати науково доказові дані для аналізу клінічної картини і визначення станів, які потребують корекції заходами фізичної реабілітації; демонструвати вміння аналізувати усі отримані дані обстежень для виявлення уражень чи функціональних порушень у пацієнта/клієнта та обмежень для його участі у діяльності; узагальнювати результати досліджень;
- оцінити потреби та реабілітаційний потенціал пацієнта/клієнта; встановлювати цілі та погоджувати їх з пацієнтом/клієнтом; планувати програму фізичної реабілітації;
- застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності; добирати та змінювати засоби, методи і форми фізичної реабілітації відповідно до змінних умов;
- використовувати традиційні та новітні інформаційно-комунікаційні технології; обирати доступні ресурси – електронні бази даних; демонструвати використання критичного підходу під час процесу інтерпретації інформації;
- оцінювати себе критично; обирати навчальні ресурси;
- критично аналізувати існуючу реабілітаційну практику, опираючись на сучасні наукові дані; застосовувати знання на практиці, розв'язувати складні задачі та проблеми, які виникають у професійній діяльності;
- пояснити поняття «здоров'я» та шляхи його зміцнення в контексті стану конкретного пацієнта/клієнта;
- пояснити ефективність використання фізичних вправ і змін оточення для відновлення та підтримки здоров'я;
- пояснити необхідність профілактичних заходів фізичної реабілітації;
- пояснити реакції організму на ушкодження; загальні принципи та механізми процесів погіршення стану здоров'я, відновлення й одужання у контексті практичної діяльності у фізичній реабілітації; патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної реабілітації;
- інтегрувати знання про патологічні процеси та спричинені ними розлади, що стосуються стану конкретного пацієнта/клієнта;
- оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстові й особистісні фактори; організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання; моніторити стан пацієнта; передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів;
- діяти етично, відповідно до законодавства, традицій, релігійних і культурних переконань пацієнта/клієнта та поважати його гідність; забезпечити конфіденційність; аналізувати вербальне та невербальне спілкування пацієнта/клієнта і відповідно діяти;
- провадити здоровий спосіб життя серед пацієнтів/клієнтів та/або родичів, опікунів, близьких; навчати пацієнта/клієнта прийомам

самообслуговування, основам профілактики захворювань та їх ускладнень, травм, неповносправності; формувати у опікунів та/або родичів алгоритми прийомам догляду за пацієнтом/клієнтом, залучати їх до реабілітаційного процесу;

- удосконалювати професійну діяльність відповідно до сучасних науково-доказових даних;
- виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця, відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи заходи безпеки та протипоказання щодо кожної дії; запобігати небезпеці/ризикові, мінімізувати їх під час фізичної реабілітації; безпечно використовувати обладнання; надати первинну допомогу при невідкладних станах;
- організувати збір анамнезу й інформації про актуальний стан здоров'я пацієнта/клієнта; демонструвати чітке логічне обґрунтування обраної послідовності питань та обстежень; використовувати відповідні методи огляду, обстеження та тестування; точно документувати дані обстеження, користуючись логічним форматом, який відповідає професійним інструкціям фахівця та вимогам даного закладу;
- проводити оперативний, поточний та етапний контроль за станом пацієнта/клієнта та вміти їх документувати; оцінювати ефективність фізичної реабілітації; визначати ставлення пацієнта/клієнта до отриманих результатів; навчати пацієнта/клієнта застосувати методи самоконтролю; дотримуватися стандартизованих протоколів під час вимірювання результатів; інтерпретувати отримані дані; керувати процесом фізичної реабілітації;
- безпечно та ефективно виконувати програму фізичної реабілітації; діяти наполегливо та цілеспрямовано; модифікувати обсяг навантаження, зміст та спрямованість занять залежно від функціонального, психологічного та когнітивного стану пацієнта; обирати необхідний рівень допомоги;
- визначати частоту занять і приблизну тривалість реабілітації;
- координувати реалізацію індивідуальної програми реабілітації з усіма учасниками реабілітаційного процесу; за необхідності корегувати цілі; обговорити реабілітаційний процес з пацієнтом/клієнтом та/або родичами, опікунами, близькими, іншими фахівцями; надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійних занять.

5. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ»

Термін навчання – 3 роки 10 місяців

<i>№</i>	<i>Цикл дисциплін</i>	<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	<i>Обсяг навчального часу</i>
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
	1.1.Нормативні навчальні дисципліни	38	1140
	1.2.Дисципліни самостійного вибору навчального закладу	6	180
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
	2.1.Нормативні навчальні дисципліни	82	2580
	2.2. Практична підготовка	26	780
	2.3.Дисципліни самостійного вибору навчального закладу	24	720
	2.4.Дисципліни вільного вибору студента	60	1800
	Курсова робота за професійним спрямуванням (міждисциплінарна)	4	120
	<i>Позакредитні дисципліни</i>		
	Всього:	240	7200

6. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ»

6.1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

6.1.1. Нормативні навчальні дисципліни

ЗП 1.1.01 Історія України та української культури (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета дисципліни: сформувати у студентів систему наукових знань з історії виникнення і розвитку суспільства на території України.

Завдання дисципліни:

- формування у студентів навичок роботи з навчальною історичною літературою, історичними документами, історичними картами та репродукціями картин;
- ознайомити студентів з основними методологічними підходами до аналізу історичних і культурних явищ;
- вивчення історії України та історії української культури з позицій цивілізаційного підходу до аналізу історичних явищ;
- засвоєння студентами хронології та змісту основних історичних подій в Україні;
- ознайомлення студентів з основними теоріями та концепціями, які мають місце в історичній науці, щодо трактування певних подій та оцінки окремих діячів в історії України;
- формування у студентів основ історичного мислення та наукового світогляду;
- засвоєння студентами хронології та змісту основних етапів розвитку вітчизняної культури в контексті світової культури;
- ознайомлення студентів з досягненнями вітчизняної культури;
- підвищення рівня політичної, правової та загальної культури студентів, зокрема усвідомлення ними переваг ринкової економіки, політичного та культурного плюралізму, парламентської демократії та правового закону, неприйняття будь-яких форм тоталітаризму;
- формування у студентів національної свідомості, патріотизму, активної громадянської позиції, непримиримого ставлення до противників української державності.

Студенти повинні знати:

- основні історичні поняття та терміни;
- загальні закономірності виникнення і розвитку цивілізації на території України;
- хронологію та зміст основних історичних подій в Україні;
- основні етапи формування українського народу;
- основні етапи розвитку української державності та права;

- визначення сутності культури, її структуру, закономірності функціонування;
- основні поняття та терміни;
- характер, особливості української культури на різних етапах її еволюції від первісного ладу до початку ХХІ століття;
- видатних політичних, державних, військових і культурних діячів України;
- політичні, економічні та культурні зв'язки українців з іншими народами;
- переваги ринкової економіки та парламентської демократії;
- етапи розбудови сучасної української держави;
- здобутки та втрати української спільноти у процесі історичного розвитку.

Уміти:

- використовувати понятійно-категоріальний апарат;
- аналізувати тексти історичних документів;
- працювати з історичними картами;
- орієнтуватися в хронології історії України;
- аналізувати та систематизувати фактичний матеріал;
- знаходити причинно-наслідкові зв'язки історичних подій;
- робити порівняльний аналіз історичних і культурних явищ;
- складати логічно обґрунтовані відповіді на поставлені питання;
- робити висновки й узагальнення;
- знаходити самостійно історичну інформацію за темою;
- складати конспект, тези, готувати реферат;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей та інтересів національної держави;
- визначати суттєві особливості, відрізняти художні явища різних епох української культури;
- застосовувати історичні знання у дискусіях.

ЗП 1.1.02 Українська мова (за професійним спрямуванням) (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета дисципліни: спрямувати студентів на вдосконалення мовно-стилістичних знань, сприяти виробленню навичок культури професійного мовлення й оволодіння нормами літературної мови, ознайомленню з науковими основами орфографії та пунктуації, підвищенню рівня грамотності, виробленню навичок опрацьовувати ділові папери і використовувати засоби професійного спілкування.

Завдання дисципліни:

- вироблення навичок правильного усного й писемного мовлення;
- вдосконалення мовно-стилістичних знань;
- прищеплення уміння ясно і точно висловлювати думки, правильно вимовляти слова, вживати нормативні наголоси, здійснювати професійне спілкування;

- ознайомлення з принципами і засобами ділового та професійного мовлення;
- оволодіння основами ведення службової документації;
- опрацювання основних зразків ділових паперів.

Результати від засвоєння дисципліни. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

1. Принципи і засоби ділового мовлення.
2. Основи ведення ділової документації українською мовою.
3. Особливості української мови як державної, її комунікативно-соціальні функції.
4. Специфіку функціональних стилів сучасної української літературної мови.
5. Основні принципи професійного спілкування українською мовою.
6. Основи термінології діловодства.

Студенти повинні вміти:

1. Використовувати українську мову в діловому спілкуванні згідно з вимогами стандартів української літературної мови.
2. Володіти навичками культури мовлення і нормами української літературної мови.
3. Ясно і точно висловлювати думки.
4. Правильно вимовляти слова, уживати нормативні наголоси.
5. Володіти принципами і засобами професійного спілкування.
6. Використовуючи засоби ділового мовлення, підготувати належно оформлені основні зразки ділових паперів.
7. Використовувати отриману інформацію для забезпечення ділового спілкування з прикладною метою.

ЗП 1.1.03 Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (210 год., 7 кредитів ЄКТС)

Метою дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» є:

- формування вмінь та навичок спілкування на іноземній мові у побутовій, соціально-культурній та професійній сферах життя;
- читання оригінальної літератури за фахом для отримання необхідної інформації.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити теоретичний матеріал у обсязі, визначеному програмою;
- забезпечити засвоєння студентами необхідної кількості нових слів і словосполучень;
- удосконалювати вміння будувати речення і складати відповіді у вигляді зв'язного тексту;
- навчити робити усні і письмові повідомлення на задану тему;
- розвивати навички спілкування іноземною мовою у побутовій, соціально-культурній та професійній сферах життя.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- звуки та звукоутворення англійської мови;
- правила читання голосних звуків;
- ритм англійської мови;
- рід та число іменників;
- значення та синтаксичні функції дієслова;
- модальні дієслова;
- невизначений і визначений артикль;
- знати теперішній, майбутній і минулий часи груп Indefinite, Continuous, Perfect;

- знати лексику до зазначених тем.

Студенти повинні вміти:

- ставити всі види питань;
- утворювати множину іменників;
- використовувати дієслова з груп Indefinite, Continuous, Perfect в усній та писемній мові;
- писати нові слова;
- будувати речення граматично правильно, базуючись на знаннях граматики;
- робити письмові та усні повідомлення за темами, висловлювати свою точку зору.

ЗП 1.1.04 Філософія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: через формування спеціально- та загально-предметних компетенцій сприяти розвитку й удосконаленню ключових компетенцій, а саме:

- надання теоретичних основ розуміння сучасних філософсько-антропологічних та етичних проблем, розвинути здатність до морального судження; створити світоглядні запобіжники етичному скептицизму та релятивізму;
- сприяння розвитку аналітичного мислення та загальної ерудиції;
- надання знань з філософії як сукупності поглядів на світ в цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних, соціальних проблем буття;
- досягнення розуміння студентами філософії як теоретичної основи людського світобачення та сприяння опануванню ними досягнень класичної і сучасної філософії;
- засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності та формування достатнього рівня світоглядно-методологічної культури студентів.

Завдання дисципліни:

- забезпечити цілісне викладення основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного підходу до всієї їхньої сукупності;

- ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями, які розкривають плюралізм філософського мислення, що забезпечує можливість їх альтернативного сприйняття;
- сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ в цілому і ставлення людини до цього світу;
- вивчення комплексу принципів пізнання як загального методу пізнавальної діяльності;
- розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально-філософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної соціальної практики.

У межах компетентнісного підходу конкретні *завдання* навчальної дисципліни «Філософія» розподіляються таким чином:

1. *Теоретичні спеціальнопредметні* компетенції: знати, розуміти і вміти використовувати базову філософську термінологію та відповідні знання з онтології, епістемології, історії української філософії, філософської антропології та етики; знати і вміти використовувати інформацію про різні концептуальні та методологічні підходи до аналізу та розв'язання сучасних етичних проблем, історичні етапи та особливості розвитку української філософії та її вплив на українську культуру.

2. *Практичні спеціальнопредметні* компетенції: вміти читати, розуміти та тлумачити вибрані філософські тексти.

3. *Теоретичні загальнопредметні* компетенції: розуміти зміст сучасних філософських дискусій про структуру реальності, проблему істини та духовно-практичні проблеми європейської цивілізації; вміти виділяти в них непродуктивні стереотипні підходи, міфологеми й ідеологеми.

4. *Практичні загальнопредметні* компетенції: вміти аналізувати поточну інформацію про стан етичних та інших екзистенційних проблем; вміти формувати та аргументувати власне судження щодо них.

5. *Теоретичні надпредметні* компетенції: здійснювати рефлексію щодо комплексу власних світоглядних цінностей; сформувати світоглядні запобіжники етичному скептицизму та релятивізму; розвивати аналітичне мислення та загальну ерудицію.

6. *Практичні надпредметні* компетенції: вміти визначити і аргументувати свою громадянську позицію щодо вирішення нагальних для України етичних проблем толерантності, гендерної політики, проблем соціальної справедливості, проблем міжкультурного діалогу, проблем технологізації гуманітарних сфер української культури та інших викликів сучасності, що набули загальнофілософського значення.

ЗП 1.1.05 Політологія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи логічного завершення базових знань про політику, адекватних їм умінь і навичок.

Завдання курсу:

- навчити студентів орієнтуватися в основних світових і вітчизняних політологічних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати

характеристики і оцінки вченням про політику;

- дати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, про суб'єкт і об'єкт політики, конституційні права людини і громадянина, місце і значення політичних систем і режимів у житті держави і громадського суспільства;

- навчити студентів виділяти теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, усвідомлювати їхню роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистісного внеску в суспільно-політичне життя;

- опанувати навички політичної культури, вміння застосовувати політичні знання у професійній і громадській діяльності.

Студенти повинні *знати*:

- об'єкт, предмет і метод політології, володіти її понятійно-категоріальним апаратом;

- світові й вітчизняні політологічні школи, концепції й напрямки;

- політичні феномени й цінності: політична діяльність, політичний процес, політична влада, політичний режим, політична система, політичне лідерство, політичний конфлікт, політична культура, демократія, консенсус, громадське суспільство;

- основні політичні партії, громадські організації й рухи;

- суть і функції держави у політичній системі суспільства.

Студенти повинні *уміти*:

- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, характерні ознаки та функції;

- орієнтуватися у проблемах поділу влади, формах державного устрою і державного правління;

- розпізнавати прояви прямої та представницької демократії, сприяти їх утвердженню у сучасному українському суспільстві;

- формувати і відстоювати свою життєву (політичну) позицію, чітко розуміти свої громадянські права, свободи й обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства та правової держави;

- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів;

- орієнтуватися у міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце та статус України у сучасному світі;

- об'єктивно та критично оцінювати життєву соціальну інформацію;

- готувати повідомлення на політичну тему, брати участь у політичних дискусіях, виборчих кампаніях, масових і групових політичних опитуваннях;

- жити в умовах політичного плюралізму, формувати культуру опозиції, робити посильний внесок у гармонізацію людських, міжнаціональних, міжпартійних відносин.

ЗП 1.1.06 Правознавство (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою дисципліни є формування у студентів теоретичної бази знань з права, умінь і навичок ефективного використання отриманих знань у своїй діяльності, що має забезпечити формування у студентів основ правової культури й інформативно-комунікативної компетентності.

Мета вивчення дисципліни «Правознавство» – це формування у студентів базових знань з теорії правознавства, оволодіння студентами системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання вивчення теорії правознавства, закономірностей і специфіки розвитку держави і права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави й організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, ознайомлення з ключовими положеннями основних галузей права та їх застосуванням, а також ознайомити студентів із перспективами розвитку правової системи України у зв'язку із євроінтеграційними процесами. Важливим завданням є створення мотивації до самонавчання та особистісного розвитку. Завданням навчальної дисципліни є також вироблення вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів і правильного їх використання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- основні джерела та літературу з питань курсу;
- передумови виникнення держави і права;
- теорії виникнення держави;
- форми держави;
- поняття та функції, систему, галузі й інститути права;
- систематизацію законодавства;
- основи конституційного, адміністративного, цивільного, господарського, сімейного, житлового, трудового та кримінального права;
- засвоїти основні поняття з дисципліни.

Студенти повинні сформулювати чітке уявлення про структуру національної системи права, з'ясувати особливості предмета і методу регулювання провідних галузей права України та засвоїти їх фундаментальні положення.

Вміти:

- орієнтуватися в основах права;
- застосовувати на практиці основні норми права;
- розуміти правознавчі терміни;
- орієнтуватися у джерелах і літературі з питання та використовувати їх у повсякденному житті.

ЗП 1.1.07 Економіка (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета дисципліни:

- отримання студентами знань з дисципліни, розуміння її значення та функції;
- розуміння причинно-наслідкових соціально-економічних питань розвитку суспільства;

- розвиток уміння орієнтуватися в умовах ринкової економіки, особливо в умовах системної економічної кризи;
- вироблення навичок аналізу та дослідження економічних явищ і процесів, формування сучасного наукового типу економічного мислення.

Завдання дисципліни:

- вивчення економічної теорії, її предмета, методів і функцій як науки;
- розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем;
- вміння орієнтуватися в загальній економічній ситуації та обирати оптимальні шляхи для досягнення поставлених цілей;
- вміння пов'язувати сучасні підходи до аналізу економічних процесів з практикою трансформаційних перетворень в Україні;
- характеризувати основні риси й особливості розвитку перехідних економік;
- розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання та циклічних коливань в економіці;
- сучасні процеси глобалізації та шляхи вирішення загальноцивілізаційних проблем людства.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- що вивчає економіка та яку роль вона відіграє у житті суспільства та окремої людини;
- що таке потреба та споживче благо, чим керується споживач, задовольняючи свої потреби;
- чому виробничі ресурси обмежені та які наслідки має їх обмеженість для суспільства;
- який зміст вкладається у поняття «ринкова економіка» та «планова економіка».

Після вивчення дисципліни студенти повинні *вміти*:

- обирати оптимальні шляхи для досягнення економічних цілей;
- орієнтуватися в умовах ринкової економіки;
- оцінювати економічні зміни;
- правильно використовувати знання з економічної теорії.

ЗП 1.1.08 Соціологія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів уміння використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дійовий інструмент аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- дати цілісне уявлення про специфіку соціологічного знання, його об'єкт і предмет, про історію зарубіжної і вітчизняної соціології, перспективи її подальшого розвитку;
- формувати у слухачів соціологічні знання про місце та роль соціальних факторів і соціальних інститутів у житті суспільства;

- допомогти слухачам органічно пов'язувати здобуті соціологічні знання зі складними проблемами сучасного життя, вміло орієнтуватися в ньому;

- надати допомогу слухачам у виробленні навичок організації і проведення конкретно-соціологічних досліджень і ефективного використання їх результатів у практичній роботі трудових колективів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- специфіку об'єкта та предмета соціології;
- структуру соціологічного знання;
- рівні соціологічного аналізу;
- понятійно-категоріальний апарат соціології;
- основні методологічні принципи організації та проведення соціологічного дослідження;

- основи соціологічного аналізу суспільства загалом і його структурних складових на рівні особистості, соціальної групи (спільноти), соціальних організацій та інститутів;

- найбільш прийнятні підходи для пізнання, аналізу й опису явищ і процесів сучасного суспільства у процесі навчання;

- типологію суспільств, спільнот, груп, соціологічних підходів;

- логіку структурування суспільства, враховуючи актуальні проблеми соціальної стратифікації та соціальної мобільності;

- специфіку соціологічного вивчення економічних, політичних, культурних, релігійних явищ в Україні.

Після вивчення дисципліни студенти повинні *вміти*:

- виконувати та застосовувати на практиці соціологічні знання;
- аналізувати, порівнювати, синтезувати знання про теоретичні концепції соціології;

- аналізувати та розкрити механізми функціонування основних сегментів розвитку суспільства як складної соціальної системи;

- обирати найбільш прийнятні методи збору первинної інформації для проведення соціологічного дослідження та грамотно використовувати інструменти соціології для пізнання і вирішення найбільш актуальних проблем соціальної реальності;

- визначати проблеми соціалізації особистості в умовах ринкових відносин;

- аналізувати групові процеси і цілеспрямовано впливати на них;

- пізнати природу соціальних конфліктів і знаходити способи їх вирішення, використовувати інструмент соціології для ефективного формування трудової мотивації в межах організації.

ЗП 1.1.09 Загальна психологія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета курсу – розширення пізнавальної сфери студентів, надання знань у галузі загальної психології, формування уявлень про розвиток психіки та свідомості, психічні процеси та індивідуально-психологічні властивості особистості, особливості поведінки особистості у діяльності та спілкуванні.

Завдання курсу – ознайомлення студентів з основними питаннями загальної психології: предметом, станом, структурою, завданнями й методами сучасної психології; формування наукового підходу до вивчення особливостей психічного життя людини й законів розвитку та функціонування психіки; формування уявлень про психічні явища і процеси як важливі компоненти людської діяльності, типи темпераменту, особливості характеру, а також емоційально-вольові якості особистості, їх проявлення у діяльності та спілкуванні; ознайомлення студентів із психологічними поглядами, теоріями та науковими працями видатних учених.

Вимоги до знань та вмінь студентів.

Під час вивчення курсу студенти повинні усвідомити основні поняття загальної психології, *знати*:

- етапи становлення психологічної науки та її місце в системі сучасних знань;
- основний категоріально-понятійний апарат дисципліни;
- основні властивості психічних процесів, основні психологічні підходи до вивчення особистості;
- мати уявлення про різні типи темпераменту, особливості характеру людини, здібності, структуру особистості, розвиток психіки та свідомості.

На основі знань психологічних аспектів організації праці, закономірностей спілкування та взаємодії людей під час праці, взаємодії особистостей і груп, джерел соціальної напруги та логіки її розв'язання, *вміти*:

- застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних завдань;
- використовувати знання з психології у своїй подальшій професійній діяльності;
- використовувати методи психологічного дослідження (спостереження, опитування, тестування, моделювання тощо);
- визначати певні психічні явища та відрізняти їх одне від одного за суттєвими особливостями;
- визначати особливості протікання різних психічних процесів;
- сприяти розвитку та підвищенню власного творчого потенціалу, створенню ділової атмосфери у виробничому процесі.

У результаті засвоєння дисципліни у студентів мають бути сформовані такі *компетенції*: інформаційна (спрямована на формування вмінь самостійно шукати, аналізувати й добирати необхідну інформацію, організовувати, перетворювати, зберігати й передавати її за допомогою реальних об'єктів); комунікативна (здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, певну сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне спілкування); емпатійна (здатність до співпереживання); соціально-особистісна (здатність навчатися протягом життя, до критики й самокритики, креативності, системного мислення; наполегливості у досягненні мети; турботи про якість виконуваної роботи; толерантності); загальнонаукова (демонстрація ґрунтовних знань методології загальної психології; базових психологічних знань); дидактична; рефлексивна (здатність обирати оптимальне рішення під

час розв'язання різних ситуацій, помічати свої помилки в роботі та прагнути їх виправити).

Кінцеві цілі дисципліни:

1. Обґрунтовувати значення психологічних знань для майбутньої професійної діяльності.
2. Визначати прояв підсвідомості психічних властивостей у процесах і станах людини.
3. Виявляти особливості вираження емоцій і розкривати їх зв'язок з іншими психічними процесами.
4. Визначати індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні.
5. Аналізувати передконфліктні і конфліктні ситуації та сприяти їх розв'язанню.

ЗП 1.1.10 Інформаційні технології (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: формування уявлень та спеціальних знань про засоби передачі інформації, методи підвищення надійності передачі інформації та системи інформаційного забезпечення.

Студенти повинні знати:

- основні поняття автоматизованої обробки інформації;
- загальний склад і структуру персональних комп'ютерів і обчислювальних систем;
- склад, функції і можливості використання інформаційних і телекомунікаційних технологій в професійній діяльності;
- призначення найбільш поширених засобів автоматизації інформаційної діяльності (текстових редакторів, текстових процесорів, електронних таблиць);
- методи і засоби збору, обробки, зберігання, передачі та накопичення інформації;
- порядок введення та використання сучасних інформаційних систем;
- порядок роботи та налаштування сучасних інформаційних систем;
- базові системні програмні продукти і пакети прикладних програм в галузі професійної діяльності;
- основні методи і прийоми забезпечення інформаційної безпеки.

Студенти повинні уміти:

- використовувати запобіжні заходи при використанні сучасних інформаційних систем;
- аналізувати будову та призначення сучасних інформаційних систем;
- використовувати технології збору, розміщення, зберігання, накопичення, перетворення і передачі даних в професійно орієнтованих інформаційних системах;
- використовувати в професійній діяльності різноманітні види програмного забезпечення, в тому числі спеціального;
- уявляти числову інформацію різноманітними способами (таблиця, масив, графік, діаграма).

ЗП 1.1.11 Екологія та безпека життєдіяльності (БЖД, основи охорони праці, цивільний захист) (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета та завдання дисципліни: надати студентам комплекс теоретичних екологічних знань; вивчити загальні питання взаємовідносин суспільства з навколишнім середовищем і біосферою в цілому; ознайомити студентів із пріоритетними екологічними проблемами сучасного етапу впливу людини на навколишнє середовище; ознайомити студентів з масштабами негативного впливу людини на біосферу, їх наслідками; навчити студентів навичкам оптимального природокористування, надати студенту екологічний світогляд та прищепити екологічну культуру.

Майбутнім бакалаврам теоретичні знання і практичні навички, необхідні для створення безпечних і нешкідливих умов життєдіяльності, а також для прогнозування та прийняття грамотних рішень в умовах надзвичайних ситуацій по захисту населення та виробничого персоналу об'єктів народного господарства від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха й застосування сучасних засобів поразки, а також у період ліквідації цих наслідків.

Студенти повинні знати:

- роль екології у збереженні, відновлюванні навколишнього середовища й екології для оцінки наслідків професійної діяльності та прийняття оптимальних рішень в умовах екологічної кризи;
- глобальний кругообіг речовин у природі, ефект «самоочищення»;
- екосистеми: типи, їх склад і збалансованість;
- біосферу: структуру, функціональну цілісність і забезпеченість її стійкості;
- антропогенний вплив на природу;
- екологічні принципи раціонального природокористування;
- екологічний захист навколишнього середовища: закони по скороченню шкідливих викидів і контроль за рівнем забруднення середовища;
- загальні питання безпеки при взаємодії з навколишнім середовищем і середовищем мешкання;
- анатоμο-фізіологічні наслідки впливу на людину небезпечних, шкідливих і вражаючих факторів надзвичайних ситуацій;
- розробка заходів із захисту населення й виробничого персоналу, об'єктів народного господарства і ліквідації наслідків аварій, катастроф і стихійного лиха;
- правові, нормативно-технічні й організаційні основи безпеки життєдіяльності;
- основи організації та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт, методів виявлення, усунення та попередження дії шкідливих і небезпечних факторів;
- вплив психофізіологічних особливостей людини на формування безпеки людини, основних принципів гармонійного розвитку людини та сталого розвитку людства, законодавчих актів і нормативних документів з питань безпеки життєдіяльності людини.

Студенти повинні вміти:

- комплексно аналізувати навколишнє середовище;
- оцінювати забруднення навколишнього середовища;
- оцінювати прямий і непрямий вплив різних видів забруднювачів на організм;
- володіти науково обґрунтованими методами і засобами техніки безпеки, збереження здоров'я та працездатності людей у процесі їх трудової діяльності;
- контролювати і управляти умовами життєдіяльності;
- аналізувати поточну інформацію про стан сучасних соціокультурних проблем, що мають відношення до охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- використовувати для аналізу інформації визначення основних категорій і понять з безпеки життєдіяльності, їх обумовленість, причинно-наслідковий контекст.

6.1.2. Дисципліни самостійного вибору навчального закладу

ЗП СВ 1.2.01 Культура професійного мовлення (90 год., 3 кредити ЕКТС)

Метою викладання навчальної дисципліни «Культура професійного мовлення» є комплексний аналіз культури та стилістики сучасної української літературної мови в контексті використання їх у професійній діяльності. Навчальна дисципліна покликана допомогти студентам правильно вживати мовні засоби, застерегти від найбільш поширених помилок, навчити оцінювати мовні варіанти і знаходити найдоцільніші лексико-граматичні засоби для кожної конкретної мовленнєвої ситуації, а також удосконалити й остаточно сформувати навички ділового спілкування.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Культура професійного мовлення» є підвищення загальномовної культури студентів як в усній, так і в писемній формах; сприяння збагаченню лексичного запасу, вивченню українського мовного етикету, особливостей його функціонування в офіційних ситуаціях, удосконаленню знань із фахової термінології; формування та розвиток у студентів знання норм сучасної літературної мови, навчання практично застосовувати їх у професійній галузі; сприяння утвердженню національної самосвідомості майбутнього фахівця, усвідомленню ролі та значення мови в розбудові та зміцненні української держави; формування культури спілкування у професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- питання щодо правового статусу державної мови, Конституційні засади функціонування мов в Україні;
- визначені навчальною дисципліною основні лінгвістичні поняття та терміни;
- закономірність використання мови у професійній діяльності;
- особливості й різновиди мовленнєвої діяльності фахівця;
- вимоги до мовних засобів ділових паперів і мовні норми;

- сучасний етикет професійного спілкування;
- жанри наукової продукції, їх специфіку та вимоги до них на структурному й мовному рівнях;
- найважливішу навчально-довідкову літературу з культури професійного мовлення;
- мовні та немовні засоби організації науково-навчального тексту, головні складові його побудови;
- основи професійної комунікації в писемній та усній формах;
- особливості мови фаху на усіх її рівнях (орфографічному, лексичному, морфологічному, синтаксичному, стилістичному);
- особливості перекладу слів і словосполучень з ділової мови та фахової термінології;
- основні методи та прийоми редагування фахового тексту.

вміти:

- вільно володіти нормами сучасної української літературної мови й використовувати свої знання у практичній професійній діяльності;
- згідно з правилами вимовляти, писати, використовувати ділову й термінологічну лексику за фахом;
- використовувати вербальні і невербальні засоби спілкування під час професійної комунікації;
- виконувати лексико-граматичні завдання на матеріалі ділової мови і фахової термінологіки;
- перекладати, уникаючи явища інтерференції, тексти ділового і фахового спрямування;
- володіти технікою вибору слова та редагування фахового тексту в ході професійної діяльності;
- працювати з фаховими термінологічними словниками та словниками ділової мови;
- самостійно працювати над удосконаленням культури мови/мовлення;
- доречно і правильно (з урахуванням адресата й професійної ситуації) вживати ділову й фахову термінологіку;
- застосовувати здобуті під час вивчення дисципліни знання у нестандартних професійних ситуаціях;
- культивувати український мовленнєвий етикет.

ЗП СВ 1.2.02 Гігієна (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання з основ загальної гігієни, які необхідні для засвоєння основних положень охорони здоров'я населення, правильного вирішення питань щодо запобігання захворювань і підвищення стійкості організму до несприятливого впливу зовнішнього середовища в роботі фізичного реабілітолога.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити вплив чинників зовнішнього середовища на організм людини;
- розглянути: правила й заходи щодо оптимізації середовища, гігієнічні засоби і природні чинники, що використовують для зміцнення здоров'я та

підвищення працездатності людини, профілактику захворювань та особистісну гігієну людини.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- основні елементи здорового способу життя, гігієнічні чинники та оздоровчі сили природи;
- необхідні заходи щодо профілактики захворювань людини;
- основи гігієни дітей та підлітків;
- методику гігієнічного забезпечення спортсменів на різних етапах спортивної підготовки;
- основні елементи гігієни робочого приміщення та реабілітаційного обладнання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *уміти*:

- визначати параметри й оцінювати вплив на організм людини чинників зовнішнього середовища;
- забезпечити гігієнічні умови перебування пацієнтів у виховних, навчальних, спортивних та закладах охорони здоров'я;
- використовувати гігієнічні засоби та природні чинники в усіх формах реабілітаційної, спортивної, оздоровчої та фізкультурно-масової роботи.

6.2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙОЇ ПІДГОТОВКИ

6.2.1. Нормативні навчальні дисципліни

ПП 2.1.01 Анатомія людини (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній об'єм практичних і теоретичних знань про будову організму людини, необхідних для вивчення інших медико-біологічних дисциплін та майбутньої практичної роботи.

Завдання навчальної дисципліни: наочно показати взаємообумовленість будови та функції кожного органу, зв'язок різних органів і систем, організму і довкілля; ілюструвати доступними конкретними прикладами типові відхилення в будові і функціях органів при відхиленнях стану здоров'я, при цьому слід підкреслювати практичне значення знань анатомії для спеціалістів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- належні органи та їх розташування в організмі людини;
- структурну будову та синтопику органів організму людини;
- розвиток організму;
- кістки та їх з'єднання;
- м'язи;
- серце і судини;
- органи дихання;
- систему травлення;
- сечостатеву систему;
- нервову систему;
- сенсорні системи;

- органи внутрішньої секреції;
- основи вікової морфології;
- основи динамічної анатомії.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *уміти*:

- пояснити функціональну належність структури до анатомічної одиниці;
- робити малюнки-схеми, що зображують будову та функціональну належність різноманітних структур до окремих частин тіла людини;
- показати відповідні структури на таблицях та муляжах;
- показувати відповідні структури організму на власному тілі.

ПП 2.1.02 Фізіологія людини (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: вивчити фізіологічні особливості організму людини та морфо-функціональні закономірності діяльності органів і систем, дати знання структурних змін органів і систем, а також закономірності функціональних змін при м'язовій діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення структури та функції органів і систем;
- залежно від віку, статі, генетичних особливостей дати індивідуальну характеристику стану здоров'я;
- оцінити стан систем енергозабезпечення та обґрунтувати на цих даних планування фізичної реабілітації;
- обґрунтувати відповідність засобів фізичної реабілітації.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- будову органів і систем взагалі, їх взаємодії при руховій діяльності;
- будову та функцію опорно-рухового апарату;
- будову та функцію управляючої системи (центральна нервова система);
- будову та функцію систем енергозабезпечення (система крові, серцево-судинна, дихальна системи);
- роль залоз внутрішньої секреції, як одного з регулярних факторів забезпечення рухової діяльності;
- особливості органів травлення та виділення в енергозабезпеченні рухової діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *уміти*:

- визначити та оцінювати функціональний стан організму та окремих його систем;
- досліджувати фізичний розвиток та функціональний стан організму людини з обліком віку, статі та стану здоров'я.

ПП 2.1.03 Вікова анатомія та фізіологія (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній об'єм теоретичних і практичних знань з основ вікової анатомії та фізіології, необхідних для майбутньої практичної роботи. Сприяти практичній професійній підготовці студентів у майбутній діяльності з урахуванням

механізмів змін вищих і нижчих функцій людини у різні роки її життя та сформувати вміння застосовувати ці знання у професійній сфері.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити механізми, загальні закономірності становлення та розвитку фізіологічних функцій основних систем організму на різних етапах онтогенезу;

- засвоїти основні особливості змін фізіологічних функцій організму;
- вивчити анатомічні та фізіологічні основи процесу старіння.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні етапи формування організму людини у пренатальний період;

- вікові особливості ВНД, нервову регуляцію функцій організму в різні вікові періоди;

- ендокринну регуляцію функцій організму в різні вікові періоди;
- вікові особливості серцево-судинної системи та системи крові;
- вікові особливості дихальної системи;
- вікові особливості функціонування аналізаторів;
- вікові особливості системи травлення;
- вікові особливості обміну речовин та енергії;
- вікові особливості опорно-рухового апарату;
- фізіологічні особливості немовлят;
- особливості розвитку дошкільнят;
- особливості передпубертатного та пубертатного періодів;
- особливості процесу старіння;
- особливості людей похилого віку.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні уміти:

- враховувати закономірності становлення та розвитку анатомічних і фізіологічних функцій організму в онтогенезі при виконанні функцій фізичного реабілітолога;

- проводити експериментальні дослідження, під час яких вивчають функції життєво важливих функціональних систем організму людини в різних вікових періодах, як у стані спокою, так і при різних рухових режимах.

ПП 2.1.04 Біохімія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: дати студентам основи біологічної хімії в обсязі, необхідному для розуміння функціональної біохімії.

Завдання навчальної дисципліни:

- закріпити теоретичні знання шляхом формування практичних навичок в області статичної, динамічної та функціональної біохімії;

- вивчити основну роль білків, жирів, вуглеводів, мінеральних речовин, вітамінів в організмі людини.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- завдання та методи біохімії;
- біохімію вуглеводів;
- біохімію ліпідів;

- амінокислоти та білки;
- біохімію обміну речовин;
- ферменти, гормони, нуклеїнові кислоти;
- обмін вуглеводів;
- обмін ліпідів;
- азотистий і мінеральний обмін, вітаміни.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *вміти*:

- використовувати прості та доступні під час масових обстежень і спостережень методи;
- використовувати методи й апаратуру біохімічного аналізу;
- володіти найбільш поширеними методиками біохімічного обстеження організму людини;
- визначати електронний характер і механізми біохімічних процесів;
- володіти практичними методами біохімії.

ПП 2.1.05 Вступ до спеціальності (за професійним спрямуванням) (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: дати студентам базові знання з розуміння фізичної реабілітації, цілей, завдань, методів і сфер діяльності, особливостей роботи.

Завдання навчальної дисципліни:

- розуміти особливості роботи фізичного реабілітолога;
- оволодіти базовими вміннями і навичками роботи з хворими;
- зрозуміти безпосередній зв'язок фізичної реабілітації з медичними науками;
- надати уявлення про міжнародну класифікацію функціонування;
- отримати знання з основних напрямків діяльності фізичного реабілітолога.

Студенти повинні знати:

- права та обов'язки фізичного реабілітолога;
- кваліфікаційну характеристику й етичний кодекс;
- цілі, завдання, методи, особливості фізичної реабілітації;
- сфери діяльності фізичного реабілітолога;
- групи пацієнтів, їх особливості.

Студенти повинні уміти:

- підбирати та використовувати фахову літературу;
- підбирати допоміжні засоби пересування;
- переміщувати та транспортувати людей з особливими потребами різними способами;
- розрізняти групи пацієнтів за їх потребами.

ПП 2.1.06 Загальні основи педіатрії (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: дати студентам базові теоретичні знання загальних основ педіатрії та навчити розрізняти перші ознаки дитячих захворювань.

Завдання навчальної дисципліни:

- повідомити про темпи розвитку дитячого організму;
- акцентувати увагу студентів на значенні сім'ї в розвитку дитини, залежності розвитку дитини від об'єму, інтенсивності рухової активності дитини;
- ознайомити студентів з показаннями та протипоказаннями до виконання щеплень;
- ознайомити студентів з календарем щеплень;
- надати знання про найбільш розповсюдженні дитячі хвороби.

Студенти повинні знати:

- особливості фізичного та психічного розвитку дитини в різні вікові періоди;
- хвороби у дітей та їх попередження;
- порушення травлення та харчування дітей різного віку;
- хвороби опорно-рухового апарату (дистрофія, спазмофілія, рахіт);
- інфекційні захворювання та їх профілактику;
- гострі дитячі захворювання;
- хвороби органів травлення у дітей різного віку, захворювання порожнини рота, запальні захворювання шлунково-кишкового тракту, паразитарні захворювання, харчові отруєння;
- хвороби органів дихання та їх профілактика;
- алергічні стани у дітей;
- хвороби крові та серця, анемія, гемофілія, ревматизм, вроджені пороки серця;
- хвороби шкіри, органів зору, слуху та їх профілактика.

Студенти повинні уміти:

- оцінити за зовнішніми ознаками відхилення у стані здоров'я дитини;
- спілкуватися з дітьми різного віку та їх батьками;
- проводити й аналізувати найпростіші обстеження стану здоров'я;
- оцінити критерії гігієнічного стану оточуючого середовища, обладнання, іграшок, одягу;
- робити обстеження порушень у дітей залежно від нозології.

ПП 2.1.07 Нейромоторні розлади (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про будову центральної та периферійної нервових систем, причини їх розладів, а також найбільш розповсюджені неврологічні розлади і причини порушень діяльності нервової системи.

Завдання навчальної дисципліни:

- повторити будову та функції нервової системи;

- розглянути розповсюджені порушення діяльності нервової системи (ГПМК, ЧМТ, ХСМТ, ураження периферичних нервів);
- сформулювати уяву про нейрономоторні розлади: парези та плегії, порушення чутливості, порушення стану свідомості, порушення когнітивних функцій, м'язова атрофія, порушення рівноваги та координації, порушення рухових функцій;
- мати уявлення про методи оцінки нервової системи.

Студенти повинні знати:

- основні симптоми та синдроми нейрономоторних розладів: біль, порушення амплітуди руху, парези та плегії, порушення м'язового тону, чутливості, стану свідомості, когнітивних функцій, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації;
- порушення рухових функцій: присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, штовхання, піднімання;
- засоби та методи реабілітаційного обстеження: опитування, огляд, активний і пасивний рух, візуальна аналогова шкала болю, гоніометрія, пальпація, динамометрія, мануальне м'язове тестування, вимірювання рівня чутливості, тестування рефлексів.

Студенти повинні уміти:

- проводити та аналізувати тести на визначення м'язового тону;
- проводити та аналізувати тести на визначення м'язової витривалості;
- проводити й аналізувати тести на рівновагу та координацію.

ПП 2.1.08 М'язово-скелетні розлади (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про будову опорно-рухового апарату, причини його розладів, а також найбільш розповсюджені відхилення і причини порушень діяльності опорно-рухового апарату та травми.

Завдання навчальної дисципліни:

- повторити будову та функції опорно-рухового апарату;
- розглянути розповсюджені порушення опорно-рухового апарату (вивихи, переломи, забої та розриви м'яких тканин, дегенеративно-дистрофічні ураження суглобів);
- мати уяву про методи оцінки симптомів і порушень опорно-рухового апарату.

Студенти повинні знати:

- основні симптоми та синдроми порушень опорно-рухового апарату: біль, порушення амплітуди руху, зменшення м'язової сили, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації;
- основні порушення опорно-рухового апарату та їх ознаки;
- основні медичні засоби відновлення порушень опорно-рухового апарату;
- показання та протипоказання до фізичних навантажень;
- основні клінічні методи діагностики порушень опорно-рухового апарату;
- засоби та методи обстеження: опитування, огляд, антропометрія.

Студенти повинні уміти:

- оцінювати симптоми порушень опорно-рухового апарату;
- проводити огляд при порушеннях опорно-рухового апарату.

ПП 2.1.09 Розлади серцево-судинної та дихальної систем (120 год., 4 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про будову серцево-судинної та дихальної систем, причини їх розладів, а також найбільш розповсюджені відхилення у діяльності серцево-судинної та дихальної систем.

Завдання навчальної дисципліни:

- повторити будову та функції серцево-судинної системи;
- повторити будову та функції дихальної системи;
- розглянути розповсюдженні відхилення у роботі серцево-судинної та дихальної систем.

Студенти повинні знати:

- основні симптоми порушень дихальної системи: кашель, задишка, запаморочення, приступ ядухи, біль, включення у роботу допоміжних дихальних м'язів, тахікардія, ціаноз, набряк, аритмія, серцебиття, ослаблене дихання, жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання, крепітація, хрипи, шум тертя плеври, коробковий перкуторний звук, тупий (притуплений) перкуторний звук, тимпанічний перкуторний звук, катаральні зміни;
- основні симптоми порушень серцево-судинної системи: підвищення кров'яного тиску, зниження кров'яного тиску, серцевий напад, синдром дихальної недостатності, синдром серцевої недостатності, бронхообструктивний синдром, загальноінтоксикаційний синдром, бронхо-легенево-плевральний синдром, легеневе серце, накопичення повітря у плевральній порожнині, накопичення ексудату у плевральній порожнині, плевральні спайки, спадання легеневої тканини, фіброз, склероз, деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини, гіпергіпотонічний криз, порушення ритму і провідності серця;
- методи обстеження: опитування, огляд, антропометрія, пальпація, перкусія, аускультация.

Студенти повинні уміти:

- виконувати обстеження осіб різного віку методами: спірографії, пневмотахометрії, пікфлоуметрії, пульсооксиметрії, тонометрії;
- проводити й оцінювати функціональні тести.

ПП 2.1.10 Фізіологія рухової активності (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів із впливом систематичних занять фізичною активністю на організм людини, з основними фізіологічними станами, що виникають у процесі цих занять, а також з комплексом сучасних методів, спрямованих на оцінку функціонального стану організму, його загальної і спеціальної працездатності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з основними теоретичними положеннями фізіології рухової активності, особливостями реакції основних фізіологічних систем організму на фізичне навантаження різної потужності та тривалості;
- ознайомити студентів з сучасними методами оцінки функціонального стану осіб різного віку;
- навчити студентів оцінювати функціональний стан організму клієнтів/пацієнтів різних нозологій, ефективність реабілітаційного процесу або систематичних занять лікувальною фізичною культурою, давати практичні рекомендації з оптимізації реабілітаційного процесу.

Студенти повинні знати:

- механізми та закономірності адаптації організму до фізичних і реабілітаційних навантажень;
- фізіологічне обґрунтування занять оздоровчими фізичними вправами;
- фізіологічні основи формування рухових навичок і розвитку рухових якостей;
- фізіологічні фактори, що визначають і лімітують фізичну працездатність;
- функціональні резерви організму осіб різного віку;
- фізіологічну класифікацію і характеристику груп оздоровчих фізичних вправ;
- фізіологічне обґрунтування основних принципів побудови реабілітаційного процесу;
- вікові та статеві структурно-функціональні особливості осіб у зв'язку з заняттям оздоровчими фізичними вправами;
- фізіологічні критерії контролю й оцінки функціональної підготовки осіб, що займаються оздоровчою фізичною культурою;
- фізіологічне обґрунтування реабілітаційного процесу у зв'язку з впливом різних факторів оточуючого середовища;

Студенти повинні уміти:

- визначити за допомогою простих методів морфофункціональні і метаболічні показники стану та фізичну працездатність пацієнтів/клієнтів;
- визначити за допомогою фізичних критеріїв ступінь розвитку рухових якостей і координаційних здібностей;
- коректувати реабілітаційний процес залежно від впливу факторів оточуючого середовища;
- визначити за допомогою фізіологічних критеріїв відповідність і специфічність напрямку реабілітаційного процесу.

ПП 2.1.11 Основи загальної патології (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній обсяг теоретичних і практичних знань про структурні основи загальнопатологічних процесів і хвороб на різноманітних рівнях – клітинному та субклітинному, на

рівні тканин та органів, необхідних для вивчення патофізіології та майбутньої практичної роботи. Головна увага приділяється тим розділам патологічної анатомії, які сприяють професійній практичній підготовці студентів.

Завдання навчальної дисципліни:

1. На основі принципу єдності та сполучення структури і функції наочно показати зв'язок патологічної анатомії з необхідністю знань інших теоретичних дисциплін (анатомії, фізіології, біохімії) для пізнання основ патології.
2. Вивчити загальні закономірності розвитку патологічних процесів (загальна патологічна анатомія).
3. Вивчити етіологію, пато- і морфогенез, макро- і мікрморфологію найбільш поширених хвороб (приватна патологічна анатомія).
4. Ознайомити з методами дослідження у патанатомії.
5. Підкреслити практичне значення знань з патологічної анатомії для спеціалістів-реабілітологів.

Студенти повинні знати: загальні закономірності розвитку патологічних процесів і макро- та мікрморфологію, етіологію, пато- і морфогенез найбільш поширених хвороб.

Студенти повинні уміти: проводити доступні дослідження на людині (візуально та пальпаторно виявляти морфологічні зміни при хворобі).

ПП 2.1.12 Основи патофізіології (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: дати основи патофізіології в обсязі, необхідному для розуміння механізмів розвитку патологічних процесів в організмі людини, розуміти поняття норми та патології, сформулювати уяву про механізми адаптації та дезадаптації різних органів і систем в умовах дії патологічних факторів.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Вивчення вчення про суть хвороб.
2. Вивчення типових патологічних процесів.
3. Вивчення деяких питань типових форм порушень функцій основних органів і систем.

Студенти повинні знати:

- відмінності між станом здоров'я та хворобою;
- механізм розвитку типових патологічних процесів;
- особливості розвитку деяких патологічних станів.

Студенти повинні уміти:

- виконувати експеримент в межах практикуму з основ патофізіології;
- пояснювати закономірності формування та перебігу патологічних процесів;
- використовувати знання та навички, які отримані за час вивчення дисципліни, в подальшій трудовій діяльності;
- використовувати прості та доступні під час масових обстежень і спостережень методи.

ПП 2.1.13 Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про захворювання внутрішніх органів (печінка, шлунково-кишковий тракт, селезінка, нирки) і фізичну реабілітацію при них.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити методи діагностики функціонального стану внутрішніх органів;
- вивчити перебіг захворювань, види та механізм травм внутрішніх органів;
- ознайомити з основними скаргами, які виникають у хворих при захворюваннях і травмах внутрішніх органів;
- освоїти особливості застосування засобів фізичної реабілітації людей, які страждають захворюваннями або мають травми внутрішніх органів.

Студенти повинні знати:

- про виникнення і перебіг захворювань внутрішніх органів;
- механізм травм внутрішніх органів;
- основні захворювання внутрішніх органів;
- основні симптоми, які притаманні хворобам внутрішніх органів і виникають при травмах та захворюваннях внутрішніх органів;
- особливості реабілітації при захворюваннях і травмах внутрішніх органів.

Студенти повинні уміти:

- складати та впроваджувати індивідуальну реабілітаційну програму з урахуванням специфіки захворювань і травм внутрішніх органів.

ПП 2.1.14 Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів оцінювати рухові порушення та складати реабілітаційну програму, правильно добираючи засоби фізичної реабілітації.

Завдання навчальної дисципліни:

- зрозуміти основи руху, його складові частини, їх взаємодію;
- ознайомитися з основними порушеннями опорно-рухового апарату;
- навчитися обстежувати інертні та скорочувальні структури руху;
- ознайомитися з засобами і методами фізичної реабілітації при порушеннях опорно-рухового апарату;
- ознайомитися з етапами ортопедичного фізичного обстеження та основами планування реабілітаційного процесу, складання реабілітаційної програми.

Студенти повинні знати:

- основи руху суглоба;
- біомеханічні властивості тканин;
- підсумковий суглобовий рух;
- структуру руху;
- методику обстеження амплітуди руху та м'язової системи;
- етапи ортопедичного фізичного обстеження;

- основні засоби фізичної реабілітації болю;
- відновлення амплітуди рухів і силових якостей;
- основи планування реабілітаційного процесу;
- складання реабілітаційної програми;
- травматичні пошкодження опорно-рухового апарату;
- захворювання суглобів.

Студенти повинні уміти:

- обстежувати інертні та скорочувальні структури;
- робити мануальне м'язове тестування;
- тестувати ізометричним напруженням;
- вимірювати амплітуду рухів;
- володіти мануальними методами з суглобами.

ПП 2.1.15 Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про захворювання серцево-судинної та дихальної систем і реабілітацію при цих захворюваннях.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити методи діагностики функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем;
- вивчити перебіг захворювань серцево-судинної і дихальної систем;
- ознайомити з основними скаргами хворих;
- освоїти особливості застосування засобів фізичної реабілітації осіб, які страждають захворюваннями серцево-судинної і дихальної систем.

Студенти повинні знати:

- про виникнення і перебіг захворювань серцево-судинної та дихальної систем;
- основні симптоми, які притаманні хворобам серцево-судинної і дихальної систем;
- засоби реабілітації при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем і методичні особливості їх використання.

Студенти повинні уміти:

- складати та впроваджувати індивідуальну реабілітаційну програму з урахуванням специфіки захворювань серцево-судинної і дихальної систем;
- оцінювати порушення функцій серцево-судинної та дихальної системи.

ПП 2.1.16 Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про особливості фізичної реабілітації при порушеннях діяльності нервової системи.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити методи діагностики функціонального стану нервової системи;
- вивчити перебіг захворювань, види та механізм травм нервової системи;

- ознайомити з основними скаргами, які виникають у хворих при захворюваннях і травмах нервової системи;
- освоїти особливості застосування засобів фізичної реабілітації людей, які страждають захворюваннями або мають травми нервової системи.

Студенти повинні знати:

- процеси нейропластичності;
- застосування міжнародної класифікації функціонування у нейрореабілітації;
- про виникнення і перебіг захворювань;
- механізм травм нервової системи;
- основні симптоми, які притаманні хворобам нервової системи та виникають при травмах нервової системи;
- особливості реабілітації при захворюваннях і травмах нервової системи;
- основні симптоми та синдроми нейромоторних розладів: біль, порушення амплітуди руху, парези та плегії, порушення м'язового тону, чутливості, стану свідомості, когнітивних функцій, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації;
- порушення рухових функцій: присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, штовхання, піднімання;
- засоби та методи реабілітаційного обстеження: опитування, огляд, активний і пасивний рух, візуальна аналогова шкала болю, гоніометрія, пальпація, динамометрія, мануальне м'язове тестування, вимірювання рівня чутливості, тестування рефлексів.

Студенти повинні уміти:

- складати індивідуальну реабілітаційну програму з урахуванням специфіки захворювань і травм нервової системи;
- оцінювати, проводити та аналізувати тести на визначення м'язового тону;
- оцінювати, проводити та аналізувати тести на визначення м'язової витривалості;
- оцінювати, проводити й аналізувати тести на рівновагу та координацію.

ПП 2.1.17 Фізична реабілітація в педіатрії (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: дати студентам базові теоретичні знання з основних педіатричних захворювань і фізичну реабілітацію при них.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомитися з основними захворюваннями у педіатрії;
- навчитися робити обстеження при дитячих захворюваннях і складати реабілітаційну програму;
- навчитися практично використовувати засоби фізичної реабілітації при дитячих захворюваннях;
- навчитися робити обстеження, складати, реабілітаційну програму, правильно підбирати та використовувати засоби фізичної реабілітації у педіатрії.

Студенти повинні знати:

- характеристику, клінічні ознаки, види, класифікації дитячих захворювань;
- основи реабілітаційного обстеження дітей;
- складання реабілітаційної програми для дітей різних нозологій і віку;
- основні педіатричні захворювання та їх характеристику;
- засоби реабілітаційного втручання при захворюваннях у педіатрії.

Студенти повинні уміти:

- робити обстеження при захворюваннях у педіатрії,
- складати реабілітаційну програму;
- практично використовувати необхідні засоби реабілітації.

ПП 2.1.18 Основи оздоровчого харчування (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надання студентам теоретичних знань з питань харчування людини з урахуванням віку, стану здоров'я, статі, кліматично-географічних та інших індивідуальних особливостей.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування знань і навичок аналізу харчування людей з урахуванням індивідуальних особливостей;
- ознайомити зміст вітамінів та мінеральних речовин в розповсюджених продуктах харчування;
- ознайомити з лікувальними дієтами харчування;
- формувати здоровий спосіб життя.

Студенти повинні знати:

- основи раціонального харчування людини;
- харчові речовини та їх фізіологічне й біохімічне значення для організму людини;
- режими харчування людей різних нозологічних груп;
- особливості харчування в різні вікові періоди з урахуванням кліматично-географічних та індивідуальних особливостей.

Студенти повинні уміти:

- складати та оцінювати раціон харчування людини з урахуванням віку, стану здоров'я, статі, кліматично-географічних та інших індивідуальних особливостей;
- підбирати та оцінювати склад продуктів для осіб різних нозологічних груп;
- складати та оцінювати режими харчування жінок у різні періоди вагітності, післяпологовий і період годування дитини.

2.2. Практична підготовка

Практика студентів спеціальності «Фізична реабілітація» є невід'ємною складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, основним завданням якої є якість практичної підготовки випускника за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

У період практики студентів закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості

бакалавра. Від ступеня успішності на цьому етапі залежить професійне становлення майбутнього спеціаліста з фізичної реабілітації.

Практична підготовка бакалавра з фізичної реабілітації здійснюється у процесі проходження ознайомчої (2 кредити), клінічної практики з фізичної реабілітації при м'язовоскелетних (6 кредитів), кардіореспіраторних (6 кредитів), нейромоторних (6 кредитів), реабілітаційна практика в педіатрії (6 кредитів). У процесі професійної підготовки студентів увага акцентується на:

- розвитку професійних здібностей студента;
 - розвитку навичок самостійного розв'язання виробничих і реабілітаційних завдань;
 - формуванні особистості бакалавра як спеціаліста з фізичної реабілітації;
- Студенти при проходженні практики зобов'язані:
- своєчасно одержати від керівника практики методичні матеріали та консультації щодо оформлення всіх документів;
 - своєчасно розпочати практику та дотримуватись графіка її проходження;
 - у повному обсязі виконувати всі завдання, що передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
 - вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці та техніки безпеки;
 - своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

ПП 2.2.01 Ознайомча практика (60 год., 2 кредити ЄКТС)

Ознайомча практика з фізичної реабілітації націлена на вивчення напрямків роботи у сфері фізичної реабілітації.

Метою проходження ознайомчої практики є вивчення й аналіз документів планування, організації та проведення реабілітаційних заходів з пацієнтами/клієнтами різного віку та нозології.

Завдання практики:

- ознайомити з особливостями роботи фізичного реабілітолога в умовах закладів охорони здоров'я, освіти, соціального захисту;
- створити уяву про рухові функції та активність людини, їх порушення та корекцію з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажання потреб людини в умовах закладів охорони здоров'я, освіти, соціального захисту;

Студентам необхідно знати:

- особливості організаційно-управлінської діяльності в умовах закладів охорони здоров'я, освіти, соціального захисту;
- види реабілітаційних заходів, спеціального обладнання, що застосовується у фізичній реабілітації;
- методику проведення реабілітаційних процедур з різними віковими та нозологічними категоріями.

Студентам необхідно вміти:

- аналізувати різні реабілітаційні заходи;
- використовувати теоретичні знання на практиці;

- аналізувати та викладати результати проходження практики в звіті.

ПП 2.2.02 Клінічна практика з фізичної реабілітації при м'язовоскелетних розладах (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Метою проходження клінічної практики є закріпити і вдосконалити уміння та навички проведення реабілітаційного обстеження, тестування й огляду при порушеннях опорно-рухового апарату, складання і проведення індивідуальних реабілітаційних програм.

Завдання практики:

- вдосконалити вміння проводити реабілітаційне обстеження при порушеннях опорно-рухового апарату;
- навчитися ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації та складати індивідуальну реабілітаційну програму;
- проводити індивідуальні реабілітаційні програми.

Студентам необхідно знати:

- особливості порушень рухових функцій у пацієнтів/клієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату;
- етику роботи з пацієнтами/клієнтами з порушеннями опорно-рухового апарату;
- симптоми порушень діяльності опорно-рухового апарату: біль, порушення амплітуди руху, зменшення м'язової сили, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації, порушення рухових функцій: присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, штовхання, піднімання;
- засоби та методи реабілітаційного обстеження: опитування, огляд, антропометрія, активний і пасивний рух, візуальна аналогова шкала болю, пальпація, гоніометрія, суглобова гра, динамометрія, мануальне м'язове тестування, тести на визначення м'язової витривалості, тести на рівновагу та координацію, тести для оцінки рухових функцій;
- алгоритм складання індивідуальних реабілітаційних програм при порушеннях опорно-рухового апарату.

Студентам необхідно вміти:

- визначати й оцінювати діяльність опорно-рухового апарату, проводити реабілітацію;
- виконувати індивідуальні реабілітаційні програми, ортопедичне обстеження;
- ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації, складати індивідуальну реабілітаційну програму.

ПП 2.2.03 Клінічна практика з фізичної реабілітації при розладах серцево-судинної та дихальної систем (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Метою проходження клінічної практики є закріпити і вдосконалити уміння та навички проведення реабілітаційного обстеження, тестування та огляду при порушеннях серцево-судинної та дихальної систем, складання і проведення індивідуальних реабілітаційних програм.

Завдання практики:

- вдосконалити вміння проводити реабілітаційне обстеження при порушеннях серцево-судинної та дихальної систем;
- навчитися ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації та складати індивідуальну реабілітаційну програму;
- навчитися проводити індивідуальні реабілітаційні програми з урахуванням віку і стану здоров'я.

Студентам необхідно знати:

- етику роботи з пацієнтами/клієнтами з порушеннями серцево-судинної та дихальної систем;
- симптоми та синдроми порушень діяльності серцево-судинної і дихальної систем: кашель, задишка, запаморочення, приступ ядухи, біль, включення у роботу допоміжних дихальних м'язів, тахікардія, ціаноз, набряк, аритмія, серцебиття, ослаблене дихання, жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання, крепітація, хрипи, шум тертя плеври, коробковий перкуторний звук, тупий (притуплений) перкуторний звук, тимпанічний перкуторний звук, катаральні зміни, підвищення кров'яного тиску, зниження кров'яного тиску, серцевий напад, синдром дихальної недостатності, синдром серцевої недостатності, бронхообструктивний синдром, загально інтоксикаційний синдром, бронхо-легенево-плевральний синдром, легеневе серце, накопичення повітря у плевральній порожнині, накопичення ексудату у плевральній порожнині, плевральні спайки, спадання легеневої тканини, фіброз, склероз, деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини, гіпер-, гіпотонічний криз, порушення ритму і провідності серця;
- засоби та методи реабілітаційного обстеження: опитування, огляд, антропометрія, пальпація, перкусія, аускультация, функціональні тести, спірографія, пневмотахометрія, пікфлоуметрія, пульсооксиметрія, тонометрія;
- алгоритм складання індивідуальних реабілітаційних програм при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи.

Студентам необхідно вміти:

- визначати й оцінювати стани серцево-судинної та дихальної систем за симптомами, проводити реабілітаційне обстеження;
- ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації, складати індивідуальну реабілітаційну програму;
- виконувати індивідуальні реабілітаційні програми.

ПП 2.2.04 Клінічна практика з фізичної реабілітації при нейромоторних розладах (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Метою проходження клінічної практики є закріпити і вдосконалити вміння та навички проведення реабілітаційного обстеження, тестування та огляд при нейромоторних розладах, складання та проведення індивідуальних і реабілітаційних програм.

Завдання практики:

- вдосконалити вміння проводити реабілітаційне обстеження при нейромоторних розладах;
- навчитися ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації та складати індивідуальну реабілітаційну програму;
- навчитися проводити індивідуальні реабілітаційні програми з урахуванням віку і стану здоров'я.

Студентам необхідно знати:

- психофізіологічні особливості пацієнтів/клієнтів з нейромоторними розладами;
- етику роботи з пацієнтами/клієнтами з нейромоторними розладами;
- симптоми та синдроми при нейромоторних розладах: біль, порушення амплітуди руху, парези та плегії, порушення м'язового тону, порушення чутливості, порушення стану свідомості, порушення когнітивних функцій, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації, порушення рухових функцій: присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, штовхання, піднімання;
- засоби та методи реабілітаційного обстеження: опитування, огляд, активний і пасивний рух, візуальна аналогова шкала болю, гоніометрія, пальпація, динамометрія, мануальне м'язове тестування, вимірювання рівня чутливості, тестування рефлексів, тести на визначення м'язового тону, тести на визначення м'язової витривалості, тести на рівновагу та координацію, тести, шкали для оцінки рухових функцій і мобільності;
- алгоритм складання індивідуальних реабілітаційних програм при нейромоторних розладах.

Студентам необхідно вміти:

- визначати й оцінювати рівень порушення функцій при нейромоторних розладах, проводити реабілітаційне обстеження;
- виконувати індивідуальні реабілітаційні програми;
- застосовувати міжнародну класифікацію функціонування;
- ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації та складати індивідуальну реабілітаційну програму.

ПП 2.2.05 Реабілітаційна практика в педіатрії (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Метою проходження реабілітаційної практики є закріпити і вдосконалити вміння та навички проведення реабілітаційного обстеження, тестування та огляд при порушеннях діяльності у дітей, складання та проведення індивідуальних і реабілітаційних програм.

Завдання практики:

- вдосконалити вміння проводити реабілітаційне обстеження при порушеннях діяльності у дітей;
- навчитися ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації та складати індивідуальну реабілітаційну програму;

- навчитися проводити індивідуальні реабілітаційні програми з урахуванням віку і стану здоров'я.

Студентам необхідно знати:

- психофізіологічні особливості дітей різного віку з порушеннями здоров'я;
- етику роботи з дітьми, які мають відхилення у стані здоров'я та відхилення у розвитку;
- симптоми та синдроми при генетичних відхиленнях у розвитку, захворюваннях різних систем організму;
- засоби і методи реабілітаційного обстеження дітей різного віку та нозологіями;
- алгоритм складання індивідуальних реабілітаційних програм при порушеннях діяльності у дітей.

Студентам необхідно вміти:

- визначати й оцінювати стани здоров'я при порушеннях діяльності у дітей, проводити реабілітаційне обстеження;
- ставити мету, завдання, підбирати засоби фізичної реабілітації та складати індивідуальну реабілітаційну програму;
- виконувати індивідуальні реабілітаційні програми;
- застосовувати міжнародну класифікацію функціонування.

6.2.3. Дисципліни самостійного вибору навчального закладу

Загальний обсяг вибірових дисциплін складає 25% (60 кредитів) від загального обсягу кредитів ЄКТС. Перелік вибірових навчальних дисциплін складається з дисциплін соціально-гуманітарного циклу та циклу професійної і практичної підготовки та затверджується щорічно Вченою радою Хортицької національної академії.

ПП СВ 2.3.01 Особливості реабілітації осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна) (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надання знань зі спеціальної реабілітаційної допомоги особам із психосенсомоторними розладами з моменту підозри або встановлення діагнозу на пренатальному та постнатальному етапі життя, поліпшення процесу соціалізації, зниження ступеня інвалідизації, підвищення якості життя та працездатності дорослих із психосенсомоторними розладами.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з особливостями психосенсомоторних розладів (аутизм, синдром Дауна);
- сформувати уміння та навички роботи з реабілітації осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна);
- навчити толерантному відношенню до пацієнтів/клієнтів з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна).

Студенти повинні знати:

- психофізіологічні особливості осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна);
- засоби та методи реабілітації осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна);
- методи контролю та оцінки результатів реабілітації осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна);

Студенти повинні уміти:

- складати індивідуальні програми реабілітації для осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна);
- контролювати свою діяльність у роботі з особами з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна);
- оцінювати результати реабілітації осіб з психосенсомоторними розладами (аутизм, синдром Дауна).

ПП СВ 2.3.02 Вступ до ерготерапії (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з базовими орієнтаціями в ерготерапії.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з історією розвитку ерготерапії;
- дати визначення основних понять ерготерапії;
- ознайомити зі сферами діяльності ерготерапевта і основними групами пацієнтів;
- дати характеристику основним засобам ерготерапії.

Студенти повинні знати:

- основні поняття;
- засоби ерготерапії;
- історію розвитку ерготерапії;
- сфери діяльності ерготерапевта.

Студенти повинні уміти:

- враховувати фактори середовища, пов'язані з різними умовами навколишнього оточення і станом клієнта, які впливають на його життєдіяльність;
- розрізняти групи засобів ерготерапії.

ПП СВ 2.3.03 Психологічні аспекти в практиці фізичного реабілітолога (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з теорією та практикою психологічної реабілітації, формування у студентів-реабілітологів уявлень про внутрішню картину хвороби пацієнта та психосоціальні чинники, які впливають на його особистість.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати студентам теоретичні знання щодо основ психологічної реабілітації;
- надати студентам теоретичні знання щодо «загальної картини хвороби» пацієнта та чинники, що впливають на її формування;

- ознайомити студентів-реабілітологів з психотерапевтичними та психокорекційними технологіями в роботі з пацієнтами.

Студенти повинні знати:

- мету та завдання психологічної реабілітації;
- поняття «внутрішня картина хвороби» та чинників, що впливають на її формування;
- особливості психологічної адаптації до змін у життєвій ситуації в результаті хвороби;
- соціально-психологічні причини, що перешкоджають пацієнту повернутися до праці після ряду захворювань;
- психотерапевтичні та психокорекційні технології в роботі з пацієнтами.

Студенти повинні уміти:

- аналізувати «внутрішню картину хвороби» пацієнта;
- виділяти соціально-психологічні чинники, що визначають психічний стан пацієнта в різні строки від початку захворювання;
- володіти основами психотерапевтичних і психокорекційних технологій у роботі з пацієнтами.

ПП СВ 2.3.04 Принципи організації наукового дослідження (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів знання, уміння та навички організації, проведення наукових досліджень і представлення й обґрунтування їх результатів.

Завдання навчальної дисципліни:

- підвищення рівня теоретичної та практичної готовності майбутнього реабілітолога до наукової діяльності;
- забезпечення засвоєння студентами сучасних технологічних підходів до організації та проведення наукових досліджень;
- підготовка майбутніх реабілітологів до використання методів наукових досліджень та аналізу і представлення їх результатів.

Студенти повинні знати:

- технології розробки програми наукового дослідження;
- особливості використання теоретичних і емпіричних методів наукового дослідження;
- загальні вимоги до оформлення тез виступу на конференції, наукових статей, курсових, дипломних, магістерських, дисертаційних та інших науково-дослідних робіт.

Студенти повинні уміти:

- визначати наукову проблему дослідження;
- формулювати тему, мету, завдання наукового дослідження;
- проектувати наукове дослідження;
- застосовувати на практиці теоретичні й емпіричні методи наукового дослідження;
- здійснювати аналіз емпіричних даних та обґрунтування результатів наукового дослідження;

- висвітлювати результати науково-теоретичних і дослідницьких пошуків у курсовій, дипломній, магістерській та інших науково-дослідних роботах.

ПП СВ 2.3.05 Масаж загальний (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати основні теоретичні знання та практичні навички з масажу, навчити студентів використовувати їх на практиці.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити загальні та додаткові прийоми масажу;
- вивчити вплив прийомів масажу на організм;
- вивчити техніку масажу;
- вивчити техніку масажу окремих частин тіла.

Студенти повинні знати:

- виникнення і розвиток масажу;
- показання та протипоказання до застосування масажу;
- види, прийоми і засоби масажу;
- механізм дії масажу на організм;
- особливості масажу в педіатрії;
- особливості масажу при різних захворюваннях.

Студенти повинні уміти:

- виконувати окремі прийоми масажу;
- загальний масаж і масаж окремих частин тіла;
- робити самомасаж.

ПП СВ 2.3.06 Загальна теорія здоров'я та основи здорового способу життя (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: розкрити поняття про сутність фізичного, психічного, соціального та репродуктивного здоров'я; розглянути проблеми здорового способу життя людини в сучасному суспільстві; дати характеристику основних оздоровчих засобів.

Завдання навчальної дисципліни:

- навчити аналізувати кількісну оцінку здоров'я індивіда;
- навчити розробляти системи скринінгу й моніторингу стану здоров'я населення;
- формування здоров'язберігаючого світогляду;
- розробка методології й методів формування та збереження здоров'я;
- розробка програм зміцнення здоров'я популяцій через індивідуальне здоров'я.

Студенти повинні знати:

- визначення понять «здоров'я», «здоровий спосіб життя», «людина» та «валеологія»;
- основи оздоровчих систем фізичного виховання;
- концепції раціонального харчування;
- національні системи харчування;
- вегетаріанство як систему харчування;
- критерії розумової та фізичної втомлюваності людини;

- основи профілактики застуд і загартування;
- біоритми та їх роль у забезпеченні здоров'я;
- методи профілактики шкідливих звичок;
- основні закономірності планування сім'ї;
- основи профілактики основних груп захворювання людини.

Студенти повинні уміти:

- оцінювати фізичне, психічне, соціальне та репродуктивне здоров'я;
- оцінювати стан здоров'я за суб'єктивними показниками;
- складати індивідуальні оздоровчі комплекси;
- визначати ЧСС; розрахувати ідеальну та нормальну вагу тіла;
- проводити функціональні проби з фізичними навантаженнями;
- складати перспективну програму здорового способу життя.

ПП СВ 2.3.07 Адаптивні технології та допоміжні засоби (90 год., 3 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам інформацію про адаптивні технології в галузі фізичної реабілітації та навчити основам добору адаптивних технологій і допоміжних засобів, доступних в Україні залежно від потреб пацієнтів.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з сучасним уявленням про фізичну реабілітацію та адаптивні технології у цій галузі;
- сформувати навички та вміння в організації та проведенні заходів з відновлення чи компенсації функцій організму з застосуванням адаптивних технологій і допоміжних засобів залежно від потреб пацієнтів;
- надати знання з видів адаптивних технологій і допоміжних засобів, їх підбору й особливостей застосування.

Студенти повинні знати:

- поняття про фізичну реабілітацію;
- мету фізичної реабілітації;
- завдання фізичної реабілітації;
- основні засоби фізичної реабілітації;
- принципи фізичної реабілітації;
- визначення понять адаптивних технологій та допоміжних засобів фізичної реабілітації;
- критерії підбору адаптивних і допоміжних засобів реабілітації залежно від потреб пацієнта;
- критерії оцінки ефективності адаптивних і допоміжних засобів реабілітації.

Студенти повинні уміти:

- підбирати адаптивні та допоміжні засоби фізичної реабілітації залежно від потреб пацієнта;

- рекомендувати види адаптивних і допоміжних засобів фізичної реабілітації, доступних в Україні, для корекції фізичних функцій пацієнтів.

6.2.4. Дисципліни вільного вибору студента

ПП ВВ 2.4.01 Рекреаційні ігри (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: розкрити роль рекреаційних ігор у вихованні та оздоровленні дітей і дорослих.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати уявлення про основні вимоги до застосування рекреаційних ігор;
- ознайомити з рекреаційними іграми для виховання основних фізичних якостей: сили, швидкості, витривалості, спритності, гнучкості;
- навчити рекреаційним іграм з елементами спортивних ігор, а також з використанням предметів обтяжень і гімнастичних снарядів.

Студенти повинні знати:

- вплив рекреаційних ігор на процеси відновлення стану здоров'я;
- вимоги до проведення рекреаційних ігор;
- чіткість виконання правил гри;
- виховне значення організації та проведення рекреаційних ігор з різним контингентом осіб, які займаються.

Студенти повинні уміти:

- використовувати рекреаційні ігри з музичним супроводом;
- дотримуватись техніки безпеки під час проведення рекреаційних ігор;
- проводити рекреаційні ігри на місцевості з використанням природних перешкод;
- проводити командні та некомандні рухливі ігри;
- проводити сюжетні ігри;
- проводити прості, зустрічні та комбіновані естафети.

ПП ВВ 2.4.02 Механотерапія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань про використання фізичних вправ у лікувальних цілях з допомогою спеціальних апаратів і приладів.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з основними поняттями механотерапії та сферами її використання;
- ознайомити з класифікаціями механотерапевтичних приладів;
- навчити особливостям використання механотерапевтичних приладів у фізичній реабілітації залежно від нозології;

Студенти повинні знати:

- основні поняття механотерапії;
- сфери застосування механотерапії;
- кваліфікацію приладів механотерапії;
- вплив механотерапії на різні системи організму;

Студенти повинні уміти:

- використовувати різні механотерапевтичні прилади у фізичній реабілітації;
- добирати механотерапевтичні прилади залежно від потреб пацієнта.

ПП ВВ 2.4.03 Реабілітація в акушерстві і гінекології (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати знання про акушерство та гінекологію, необхідність фізичної реабілітації при гінекологічних захворюваннях. Ознайомити з особливостями протікання вагітності та об'ємом фізичної активності в цьому періоді.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення ролі фізичної реабілітації у гінекології;
- вивчення механізмів дії лікувальної фізичної культури на організм жінки;
- вивчення механізмів дії масажу на організм жінки.

Студенти повинні знати:

- особливості діяльності жіночого організму в різні періоди життя жінки;
- основні гінекологічні захворювання, їх класифікацію;
- особливості застосування заходів фізичної реабілітації при гінекологічних захворюваннях.

Студенти повинні уміти:

- розуміти гінекологічні діагнози;
- складати індивідуальні комплекси фізичної реабілітації для жінок у різні періоди вагітності;
- підібрати індивідуальні комплекси фізичної реабілітації при різних гінекологічних захворюваннях.

ПП ВВ 2.4.04 Реабілітація в геронтології (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній обсяг практичних і теоретичних знань про будову та фізіологію, найбільш поширені хвороби організму людини, необхідних для роботи з пацієнтами похилого віку.

Завдання навчальної дисципліни:

- розуміти анатомічні та фізіологічні особливості осіб похилого віку;
- надати необхідні знання про етіологію, патогенез, клінічні прояви захворювань, які частіше спостерігаються у пацієнтів похилого віку;
- визначитися з особливостями застосування засобів фізичної реабілітації для осіб похилого віку.

Студенти повинні знати:

- вікові особливості структури та функції органів і систем осіб похилого віку;
- вплив фізичної реабілітації на функції органів і систем осіб похилого та старшого віку;

- особливості реакції органів і систем організму осіб похилого та старшого віку на фізичні впливи;
- захворювання людей похилого віку, етіопатогенетичні фактори найбільш розповсюджених станів і хвороб.

Студенти повинні уміти:

- визначитися з методами фізичної реабілітації осіб похилого та старшого віку;
- розраховувати навантаження, зважаючи на можливі супутні розлади, фізичний стан та індивідуальні потреби пацієнта;
- повертати пацієнта, якщо це можливо, до активного довголіття та здорового способу життя з застосуванням мінімальної кількості ліків.

ПП ВВ 2.4.05 Основи курортології (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній об'єм теоретичних та практичних знань з основ курортології, необхідних для майбутньої практичної роботи.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення суті, механізмів, загальних закономірностей лікувальної дії природних та фізичних факторів для використання їх у цілях профілактики, лікування та реабілітації хворих;
- вивчення основ кліматотерапії та закалювання, процеси акліматизації та реакліматизації;
- вивчення основ бальнеотерапії та грязелікування;
- вивчення характеристик курортів у географічному просторі України.

Студенти повинні знати:

- характеристики, походження, механізм дії на організм природних курортологічних факторів;
- основи кліматотерапії, закалювання, бальнео- та грязелікування;
- показання та протипоказання, дози, методи використання курортологічних факторів;
- характеристики курортів України.

Студенти повинні уміти:

- рекомендувати засоби курортологічного лікування з урахуванням специфіки, етіології, патогенезу та течії патологічного процесу;
- проводити реабілітаційні заходи з урахуванням специфіки, етіології, патогенезу та течії патологічного процесу;
- визначити якість, методи, дози діючого фактору та курортну зону у кожному конкретному випадку;
- оцінити ефективність впливу курортотерапії на стан здоров'я людини.

ПП ВВ 2.4.06 Українське та міжнародне медичне законодавство (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з основними положеннями українського та міжнародного медичного законодавства.

Завдання навчальної дисципліни:

- розуміти спільні та відмінні риси українського та міжнародного медичного законодавства;
- ознайомитися з основними законами, нормативними актами, наказами українського медичного законодавства;
- дати характеристику медичного протоколу та функцій фізичного реабілітолога згідно з ним (за нозологіями);
- надати розуміння по визнання диплому фізичного реабілітолога українського зразка за кордоном, особливості роботи у різних країнах.

Студенти повинні знати:

- основні закони;
- нормативні акти;
- накази українського медичного законодавства;
- права та обов'язки фізичного реабілітолога;
- права пацієнта;
- положення медичного протоколу та функції фізичного реабілітолога згідно з ним (за нозологіями).

Студенти повинні уміти:

- знаходити, розуміти та використовувати закони, нормативні акти, накази українського медичного законодавства;
- працювати з пацієнтами у межах чинного законодавства України.

ПП ВВ 2.4.07 Сучасні методи оздоровлення (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з різними сучасними оздоровчими системами.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння студентами основ теоретичних і практичних знань з даної навчальної дисципліни;
- оволодіння навичками виконання різних комплексів фізичних вправ з метою оздоровлення людини та профілактики різних захворювань;
- надбання навичок виконання масажу біологічно активних зон з метою самодопомоги та взаємодопомоги в окремих випадках;
- оволодіння навичок закаливання в поєднанні з іншими способами оздоровлення людини;
- засвоєння різних технік енергетичного дихання; проведення очищувальних процедур.

Студенти повинні знати:

- основні положення систем оздоровлення К. Ніші, П. Брегга, М. Норбекова, Б. Болотова, Н. Семенової, Ю. Андрєєва, Г. Шелтона, Д. Гласа;

- принципи природного оздоровлення;
- способи очищення шкіри, товстого кишечника, різних органів людини; послідовність зашлакованості організму людини та його очищення;
- основи техніки проведення масажу біологічно активних зон під час виникнення головного болю, зубного болю; з метою підвищення імунітету;
- способи підвищення життєвої енергії людини через дихання;
- фізичні вправи та їх значення для здоров'я людини;
- загартовування холодною водою та його наукове обґрунтування;
- методику роздільного харчування;
- основні аспекти програми довголіття.

Студенти повинні уміти:

- виконувати та запропоновувати фізичні вправи для профілактики захворювань хребетного стовпа, серцево-судинної та дихальної системи, підвищення настрою;
- проводити масаж біологічно активних зон тіла людини з метою підвищення імунітету; профілактики простудних захворювань; для зняття головного та зубного болю;
- надати рекомендації щодо проведення очищувальних процедур шкіри; різних органів людини;
- проводити закаливання холодною водою в поєднанні з енергетичним диханням;
- скласти індивідуальну систему оздоровлення з урахуванням стану здоров'я, діагнозу захворювання (якщо такий є), індивідуальних схильностей, переконань і реальних можливостей додержуватися базових положень системи.

ПП ВВ 2.4.08 Всесвітня реабілітаційна термінологія та латинь (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів із всесвітньою реабілітаційною термінологією та латиною.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомитися з реабілітаційною термінологією;
- вивчити основні медичні терміни на латині;
- вивчити основну реабілітаційну термінологію міжнародного спілкування (англійська мова).

Студенти повинні знати:

- медичні терміни на латині (анатомічні, фізіологічні, назви захворювань);
- реабілітаційну термінологію міжнародного спілкування (англійська мова);
- значення термінів.

Студенти повинні уміти:

- розуміти та застосовувати міжнародні терміни та латинь у своїй практиці при вивченні медичної документації, наукової та науково-методичної літератури, розробці та впровадженні методичних рекомендацій.

ПП ВВ 2.4.09 Вікові особливості реабілітації людини (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній об'єм практичних і теоретичних знань про будову та фізіологію, найбільш поширені хвороби організму людини, необхідних для роботи з пацієнтами різного віку.

Завдання навчальної дисципліни:

- наочно показати анатомічні та фізіологічні особливості людей різного віку;
- надати необхідні знання про етіологію, патогенез, клінічні прояви захворювань, які частіше відбуваються в різних вікових групах;
- визначитися з особливостями впливу засобів фізичної реабілітації та їх впровадження.

Студенти повинні знати:

- вікові особливості структури та функції органів та систем, вплив на їх функцію методів фізичної реабілітації;
- особливості реакції органів та систем на фізичні впливи;
- особливості захворювань людей різного віку;
- етіопатогенетичні фактори найбільш розповсюджених станів та хвороб.

Студенти повинні уміти:

- визначитися з методами фізичної реабілітації;
- визначитися з розрахунком навантаження, враховуючі можливі супутні розлади, фізичний стан та індивідуальні потреби пацієнта;
- розрахувати індивідуально потрібне навантаження з урахуванням віку, фізичного стану, наявності супутніх розладів, маючи на меті повернення пацієнта до здорового способу життя.

ПП ВВ 2.4.10 Основи теорії та методики фізичного виховання (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета та завдання дисципліни: формувати у студентів переконання, що рухова активність є генетично обумовленою потребою людини і основою фізичної реабілітації осіб при відхиленні стану здоров'я.

Використовувати оздоровчий вплив фізичних вправ на стан здоров'я людини при різних формах організації фізичної реабілітації.

Студенти повинні знати:

- мету, завдання, зміст фізичного виховання;
- засоби, методи й організаційні форми фізичного виховання;
- систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відображають сучасний стан фізичного виховання та створюють фундамент для подальшого вдосконалення професійної майстерності майбутнього фахівця;
- основи навчання руховим діям;
- розвиток рухових якостей та їх характеристика;
- методики побудови занять фізичними вправами;

- формування знань, умінь і навичок, необхідних для найбільш ефективного вирішення педагогічних завдань;
- використання оздоровчого впливу фізичних вправ на стан здоров'я осіб при різних формах організації фізичного процесу.

Студенти повинні уміти:

- планувати, організовувати та проводити заняття фізичними вправами;
- спостерігати за розвитком фізичного стану людини;
- проводити виховну роботу;
- визначати й оцінювати фізіологічну криву занять фізичними вправами;
- визначати й оцінювати загальну та моторну щільність занять фізичними вправами;
- застосовувати набуті знання на практиці;
- самостійно працювати з науковою та методичною літературою;
- оцінювати рівень розвитку рухових якостей;
- удосконалювати свою професійну майстерність.

ПП ВВ 2.4.11 Фізіотерапія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: використання фізіотерапевтичних процедур, їх вміле застосування у комплексному лікуванні хворих, та в період реабілітації.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоїти основні принципи життєдіяльності організму та окремих її систем (нервової, серцево-судинної, системи кровообігу) при використанні фізичних факторів з ціллю профілактики та реабілітації;
- усвідомити, як фізичні фактори підвищують опір організму до зовнішніх і внутрішніх дій;
- вплив фізіотерапевтичних процедур на кровообіг, трофіку тканин, обмінні процеси.

Студенти повинні знати:

- техніку безпеки при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою;
- основні механізми дії електричного струму (постійного та змінного), на тканини і системи організму;
- механізми дій магнітного поля (магнітотерапія, лікування світлом (кварц, інфрочервоним промінням, лазерним променем));
- механізм ультразвукової терапії її вплив на окремі системи (нервову, серцево-судинну, кровообігу);
- знати застосування у комплексному лікуванні та реабілітації, масажу, голковколівання, гідро-бальнеотерапії, теплотікування, кліматотерапії, ЛФК.

Студенти повинні вміти:

- дотримуватися техніки безпеки при роботі в кабінетах фізіотерапії;
- виконувати простіші фізіотерапевтичні процедури.

ПП ВВ 2.4.12 Долікарська медична допомога у невідкладних станах (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: засвоєння базових теоретичних положень долікарської допомоги, оволодіння практичними навичками надання невідкладної медичної допомоги потерпілим на місці події та дорогою до лікарні.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити клінічну картину та методи діагностики невідкладних і термінальних станів;
- вивчити та засвоїти основні прийоми й алгоритми надання долікарської медичної допомоги при невідкладних станах;
- оволодіння знаннями, вміннями та навичками щодо забезпечення повного та своєчасного проведення серцево-легеневої реанімації, зупинки кровотечі, накладання пов'язок і транспортної іммобілізації постраждалих із метою збереження їм життя.

Студенти повинні знати:

- клінічну симптоматику невідкладних і термінальних станів;
- правила та порядок надання долікарської медичної допомоги;
- прийоми надання першої медичної допомоги при різних видах ушкоджень, невідкладних станах і нещасних випадках;
- основні процедури по догляду за хворими при транспортуванні;
- основні способи перенесення і транспортування потерпілих;

Студенти повинні уміти надавати першу медичну допомогу при:

- порушенні дихання;
- зупинці серцевої діяльності;
- ранах;
- кровотечі;
- переломах і вивихах;
- опіках і відмороженнях;
- утопленні та інших видах механічної асфіксії;
- непритомності, шоку;
- загальному переохолодженні організму;
- тепловому та сонячному ударах;
- отруєннях чадним газом та іншими отрутами;
- ураженні електричним струмом;
- накладати різні види пов'язок (за показами);
- здійснювати перенесення, завантаження і транспортування потерпілих із використанням підручних засобів.

ПП ВВ 2.4.13 Фітооздоровлення (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: вивчення біологічно активних речовин лікарських рослин та основи їх застосування при різних нозологіях.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити основні принципи життєдіяльності організму людини;
- вивчити особливості використання рослин при різних захворюваннях;

- вивчити особливості приготування різних форм лікарської сировини.

Студенти повинні знати:

- показання і протипоказання застосування фітотерапії;
- основні діючі речовини рослин;
- основні види рослин, що найчастіше використовуються та їх дію на організм людини;
- правила збору, сушіння, зберігання рослинної сировини;
- правила виготовлення лікарських форм в домашніх умовах;
- основні правила зберігання та використання отриманих витягів з рослинної сировини.

Студенти повинні уміти:

- відрізняти основні види рослин, які використовуються для профілактики та лікування деяких захворювань загального оздоровлення організму; з метою допомоги організму пристосуватися до неблагодійних умов зовнішнього середовища, а також відновитися після травм і захворювань;
- правильно заготовлювати лікарські рослини;
- вірно підбирати екстрагент для приготування витягу із рослинної сировини бажаної дії;
- правильно готувати і використовувати галогенові форми із дикорослих та городніх рослин.

ПП ВВ 2.4.14 Геронтологія та геріатрія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній об'єм практичних і теоретичних знань про будову та фізіологію організму осіб похилого віку, а також повідомити дані про найбільш поширені хвороби організму даного контингенту осіб.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати необхідні знання з геронтології та геріатрії;
- надати необхідні знання про вікові особливості структур і функцій систем організму осіб похилого та старшого віку;
- етіопатогенетичні фактори найбільш розповсюджених станів і хвороб.

Студенти повинні знати:

- поняття про низхідну частину людського онтогенезу;
- визначення термінів «геронтологія» та «геріатрія»;
- поняття про здорове старіння;
- психологічні особливості старіючої особи;
- особливості вищої нервової діяльності людей похилого та старшого віку, стани з цим пов'язані;
- атрофічні зміни епітелію дихальних шляхів;
- особливості клініки захворювань легень у похилому віці;
- фізіологічні зміни у осіб похилого віку, які відбуваються у шлунково-кишковому тракті;
- стан опорно-рухового апарату та пов'язані з ним вади.

Студенти повинні уміти:

- формувати у пацієнтів мотивацію до активного довголіття та здорового способу життя;
- визначати рівень фізичної підготовки осіб похилого віку;
- оцінювати рівень функціональних можливостей осіб похилого віку найпростішими функціональними пробами.

ПП ВВ 2.4.15 Нетрадиційний масаж (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати базові знання з нетрадиційних систем масажу та навчити студентів використовувати їх на практиці.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення загальних та додаткових прийомів нетрадиційного масажу;
- вивчення впливу прийомів нетрадиційного масажу на організм;
- вивчення техніки нетрадиційного масажу;
- вивчення техніки нетрадиційного масажу окремих частин тіла.

Студенти повинні знати:

- особливості виникнення і розвиток нетрадиційного масажу;
- прийоми, види і засоби нетрадиційного масажу Чжень-цзю;
- прийоми, види і засоби нетрадиційного масажу Східної частини світу;
- прийоми, види і засоби найбільш розповсюджених нетрадиційних видів масажу.

Студенти повинні уміти:

- виконувати окремі прийоми нетрадиційного масажу
- виконувати техніку нетрадиційного масажу окремих частин тіла.

ПП ВВ 2.4.16 Масаж лікувальний (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: дати студентам основні знання з діагнозів і застосування при них лікувального масажу, показання, протипоказання, особливості роботи.

Завдання навчальної дисципліни:

- розуміти діагнози та методику впливу масажу на людину;
- знати показання та протипоказання до застосування реабілітаційного масажу;
- оволодіти базовими вміннями і навичками масажу залежно від нозології;
- розуміти безпосередній зв'язок лікувального масажу з медичними науками.

Студенти повинні знати:

- методику масажу при різних нозологіях;
- вплив лікувального масажу на різні системи організму;
- сфери діяльності реабілітолога-масажиста;
- показання та протипоказання для застосування лікувального масажу;
- групи пацієнтів, їх особливості.

Студенти повинні уміти:

- застосовувати прийоми масажу з урахуванням стану здоров'я, діагнозу хвороби й інших індивідуальних особливостей;
- оцінювати результати застосованого лікувального масажу;
- застосовувати допоміжні засоби масажу.

ПП ВВ 2.4.17 Системи коригуючих вправ (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з сучасними системами коригуючих вправ, які знайшли широке застосування в світовій практиці: аеробіка, шейпінг, міокорекція, каланетік, стретчінг, розтяжки, адаптована йога, психологічна релаксація, корекція порушень осанки и опорно-рухового, технологія контролю и тестування.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти сучасними системами коригуючих вправ;
- вивчити конкретні методики проведення занять з аеробіки, шейпінгу, каланетік, стретчінг, пілатес, адаптована йога;
- оволодіти технікою корекції порушень постави та опорно-рухового апарату;
- оволодіти технологією контролю и тестування стану здоров'я.

Студенти повинні знати:

- педагогічне та реабілітаційне значення занять з системи корегуючи вправ;
- класифікацію базових вправ з аеробіки, каланетіки, атлетичної гімнастики і т.д.;
- зміст та форми запису вправ і програм корекції;
- особливості методики проведення корекційних заходів, в залежності від проблемної зони пацієнта;
- методику навчання і удосконалення підготовленості на основі різноманітних фізкультурних програм;
- принципи дії технічних засобів навчання на певні групи м'язів.

Студенти повинні уміти:

- організовувати та проводити заняття в різних вікових групах;
- вміти попереджати події, які ведуть до травматизму під час занять фізичними вправами;
- об'єктивно оцінювати та впливати на хід тренувального і реабілітаційного процесу;
- працювати з технічними засобами;
- планувати заняття на різноцільових системах;
- регулювати тренувальне вантаження в тих, хто займається залежно від нестандартної ситуації;
- організувати безпечну роботу на технічних засобах;
- наочно, із знанням техніки виконання рухів, керувати педагогічним процесом.

ПП ВВ 2.4.18 Методи досліджень у лікарському контролі, діагностика і моніторинг стану здоров'я (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати студентам достатній обсяг практичних і теоретичних знань про найбільш розповсюджені методики лікарського контролю, навчити виконанню простіших тестів, які контролюють стан здоров'я та надати можливість орієнтуватись у показниках більш складних методик, навчити планувати та виконувати лікарсько-педагогічний контроль.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати необхідні знання про основні зміни, які відбуваються під час фізичного навантаження, їх прояви та засоби контролю;
- студенти повинні мати достатні знання та практичний досвід щодо планування, організації та проведення лікарсько-педагогічного контролю під час вправ.

Студенти повинні знати:

- проби з дозованими фізичними навантаженнями (одно-, двох- та трьохступеневої проби);
- визначення працездатності методу індексу Гарвардського степ-тесту (ІГСТ);
- деякі складні інструментальні методи досліджень ССС;
- метод кардіографії, фонокардіографії, реографії, полікардіографії (ЛКГ);
- методику проведення ортостатичної та кліностатичної проби.

Студенти повинні уміти:

- визначитися з методами лікарсько-педагогічного контролю, розрахунком навантаження, враховуючи можливі супутні розлади, фізичний стан та індивідуальні потреби пацієнта;
- розрахувати індивідуально потрібне навантаження з урахуванням віку, фізичного стану, наявності супутніх розладів;
- трактувати результати досліджень і застосовувати їх у повсякденній роботі.

ПП ВВ 2.4.19 Нетрадиційні види оздоровлення (120 год., 4 кредити ЕКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з природними нетрадиційними видами оздоровлення людини.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити різні нетрадиційні засоби оздоровлення людини;
- оцінити вплив нетрадиційних видів оздоровлення на організм людини;
- оволодіти методиками природного оздоровлення організму людини.

Студенти повинні знати:

- види нетрадиційного оздоровлення;
- вплив позитивних і негативних емоцій людини на її здоров'я;
- сучасні методики кольоротерапії;
- наукові докази руйнуючої сили гнівних слів, лайки на здоров'я людини;
- вплив музики на психічний стан людини, органи та системи організму (музикальна терапія);
- способи підвищення здібності людини до засвоєння їжі;
- методи виготовлення активованої води та її вплив на здоров'я людини;

- металотерапію та її вплив на здоров'я людини;
- способи застосування магнітотерапії;
- геопатогенні та геомантійні зони землі та способи їх визначення;
- вплив електромагнітних полів на здоров'я людини та засоби їх нейтралізації;
- вплив ароматів на психічний та фізіологічний стан людини;
- вплив спілкування з тваринами на організм людини;
- вплив продуктів бджільництва на організм людини.

Студенти повинні уміти:

- приводити наукові докази позитивного та негативного впливу слів на здоров'я людини;
- визначати геопатогенні та геомантійні зони радіоестетичним методом;
- визначати енергопотенціал людини за методикою В.В. Кліменко, тесту Штерна, індексу Мак-Грегора;
- визначати місце прикладання металевої пластини на шкіру людини;
- використовувати біологічно активні точки в магнітотерапії;
- застосовувати методики кольоротерапії на практиці.

ПП ВВ 2.4.20 Мультидисциплінарна команда (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати уявлення про склад та основні правила роботи мультидисциплінарної команди у сфері охорони здоров'я, соціальних послуг і місце фізичного реабілітолога в ній.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити зі складом мультидисциплінарної команди залежно від умов надання реабілітаційних послуг;
- надати уявлення про основні правила роботи мультидисциплінарної команди у сфері охорони здоров'я, соціальних послуг;
- схарактеризувати роль і функціональні обов'язки різних фахівців, що входять до складу мультидисциплінарної команди.

Студенти повинні знати:

- поняття та загальні уявлення про мультидисциплінарну команду;
- склад мультидисциплінарної команди;
- роль і функціональні обов'язки різних фахівців, що входять до складу мультидисциплінарної команди (фізичний терапевт, ерготерапевт, фізичний реабілітолог, логопед, лікар, медична сестра, дефектолог, вихователь тощо);
- правила роботи мультидисциплінарної команди у сфері охорони здоров'я, соціальних послуг.

Студенти повинні уміти:

- налагоджувати взаємодію з різними членами мультидисциплінарної команди;
- правильно оцінювати свою роль і місце в мультидисциплінарній команді під час процесу реабілітації;

- розуміти роль і функції кожного учасника мультидисциплінарної команди у сфері охорони здоров'я, соціальних послуг.

ПП ВВ 2.4.21 Тренажери у фізичній реабілітації (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: вивчення принципів дії і призначення технічних засобів для використання у фізичній реабілітації.

Завдання навчальної дисципліни:

- організовувати та проводити заняття на тренажерах, з технічними засобами в різних вікових групах;
- регулювати психоемоційний стан осіб, що займаються на тренажерах;
- планувати заняття на різноцільових тренажерних приладах.

Студенти повинні знати:

- педагогічне та реабілітаційне значення занять на тренажерах;
- основні поняття про тренажерну техніку;
- класифікацію базових дій на тренажерах, з тими, що обтяжили і т.д.;
- зміст та форми запису вправ і програм реабілітації на тренажерах;
- особливості методики проведення реабілітаційних занять на тренажерах;
- методику навчання і удосконалення фізичної підготовленості на тренажерних приладах;
- принципи дії технічних засобів на певні групи м'язів;
- засоби безпеки з експлуатації спортивних споруд і оснащення, методи страхування.

Студенти повинні уміти:

- записувати та читати умови користування технікою;
- попереджати події, які ведуть до травматизму під час занять;
- об'єктивно оцінювати та впливати на хід тренувального і реабілітаційного процесу;
- працювати з технічними засобами в процесі фізичної реабілітації;
- регулювати тренувальне вантаження в тих, хто займається залежно від нестандартної ситуації;
- організувати безпечну роботу на технічних засобах;
- наочно, із знанням технічних рухів керувати педагогічним процесом.

ПП ВВ 2.4.22 Види рекреаційної активності (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів основам планування та проведення занять оздоровчо-рекреаційної спрямованості.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студента з сучасним уявленням про оздоровчо-рекреаційну рухову активність людини, її форми, види, передумови виникнення, засоби та методи;

- сформувати у студента навички та вміння в організації та проведенні занять оздоровчо-рекреаційної спрямованості для різних категорій населення за допомогою різних засобів і методів.

Студенти повинні знати:

- поняття «рекреація» та «фізична рекреація»;
- соціальні засади рекреації, її форми, функції та методи;
- методи дослідження рівня здоров'я, оцінки антропометричних даних, рівня розвитку фізичних якостей людини;
- поняття «здоров'я», «здоровий спосіб життя», «раціональне харчування»;
- основи проведення оздоровчо-рекреаційних занять;
- біомеханічні основи рухів людини;
- циклічні вправи, ігри, гімнастика у оздоровчо-рекреаційному занятті: характеристика, види, методичні основи застосування.

Студенти повинні уміти:

- оцінювати рівень здоров'я людини;
- збирати й аналізувати антропометричні данні;
- тестувати фізичні якості людини та аналізувати результати;
- описувати фізичні вправи згідно з рухами у суглобах за певними вісями і площинами;
- розрізняти види ходьби та бігу, підбирати інтенсивність заняття згідно з фізичним станом людини;
- підбирати та проводити рекреаційні ігри з дітьми і дорослими;
- складати та проводити комплекси вправ з гігієнічної, колекційної, атлетичної гімнастики;
- підбирати та проводити вправи м'язової релаксації, розтягу м'язів.

ПП ВВ 2.4.23 Аквааеробіка (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів різним методам і формам організації фізкультурно-оздоровчих заходів і занять на воді.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти різними методами і формами організації фізкультурно-оздоровчих заходів і занять на воді;
- навчити будувати заняття на воді з урахуванням віку, статі, морфо-функціональних і індивідуально-психологічних особливостей займаються, рівня їх фізичної і технічної підготовленості;
- оволодіти технікою фізкультурно-оздоровчих вправ на воді.

Студенти повинні знати:

- сутність, мету, завдання, функції, зміст, форми і методи фізкультурно-оздоровчих заходів на воді;
- техніку безпеки, способи і прийоми попередження травматизму при заняттях на воді;
- методику проведення занять на базі вивчених водних видів фізичних вправ;
- додаткове спортивне спорядження для занять на воді;
- правила першої допомоги при нестандартних ситуаціях на воді.

Студенти повинні уміти:

- виконувати техніку професійно значущих рухових дій вивчених видів фізкультурно-оздоровчих заходів на воді;
- планувати, проводити і аналізувати фізкультурно-оздоровчі заняття на воді;
- підбирати обладнання та інвентар для занять на воді з урахуванням їх цілей і завдань, вікових та індивідуальних особливостей тих хто займаються;
- організовувати, проводити змагання на воді різного рівня і здійснювати суддівство;
- застосовувати прийоми страховки і самостраховки при виконанні рухових дій на воді;
- здійснювати педагогічний контроль в процесі проведення фізкультурно-оздоровчих заходів і занять на воді.

ПП ВВ 2.4.24 Кінезіологія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: найбільш ефективно забезпечення спеціальної професійно-педагогічної підготовки студентів, формування теоретичних знань, практичних навичок і вмінь самостійного вивчення фізичних вправ та удосконалення рухових дій, а також обґрунтування індивідуальних раціональних моделей рухових дій та педагогічних засобів і програм навчання руховим діям та їх корекції.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити біомеханічні основи рухової діяльності людини;
- освоїти засоби і методи її оптимізації з метою удосконалення рухових дій для досягнення запланованих результатів у фізичному вихованні, фізичній реабілітації та рекреації.

Студенти повинні знати:

- завдання і методи кінезіології;
- біомеханічні характеристики рухового апарату людини та її рухової діяльності;
- біомеханічне обґрунтування та оцінку рухів людини;
- нормальні та патологічні синергії;
- біомеханічні особливості різних видів рухової функції людини у процесі фізичної реабілітації;
- індивідуальні та групові особливості будови і рухових функцій рухового апарату та моторики людини;
- біомеханічне обґрунтування техніки різних видів рухової діяльності.

Студенти повинні уміти:

- аналізувати кінематику та динаміку рухових дій за матеріалами об'єктивної реєстрації фізичних вправ;
- оцінювати біомеханічні характеристики тіла людини та її рухових дій;
- оцінювати рівень розвитку основних рухових якостей;
- використовувати для кількісного контролю, оцінки і навчання (корекції) рухових дій сучасні біомеханічні технології.

ПП ВВ 2.4.25 Основи дефектології (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати основні теоретичні знання з основ дефектології, психофізичних особливостей дітей з вадами розвитку.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати базові знання про дефектологію, її завдання, види, історію розвитку, структуру дефекту;
- розкрити характеристику дітей з вадами розвитку, їх особливості, основи корекційної роботи;
- розкрити характеристику дітей з вадами мовлення, їх особливості, основи корекційної роботи;
- розкрити характеристику дітей з вадами опорно-рухового апарату, їх особливості, основи корекційної роботи;
- розкрити характеристику дітей з вадами слуху, їх особливості, основи корекційної роботи;

Студенти повинні знати:

- поняття дефектології, види, історію розвитку;
- структуру дефекту, характеристику дітей з порушенням слуху;
- структуру дефекту, характеристику дітей з порушенням зору;
- структуру дефекту, характеристику дітей з порушенням мовлення;
- структуру дефекту, характеристику дітей з порушенням інтелекту;
- структуру дефекту, характеристику дітей з порушенням психоемоційної сфери.

Студенти повинні уміти:

- виконувати корекційні заходи з дітьми з порушенням слуху;
- виконувати корекційні заходи з дітьми з порушенням зору;
- виконувати корекційні заходи з дітьми з порушенням мовлення;
- виконувати корекційні заходи з дітьми з порушенням інтелекту;
- виконувати корекційні заходи з дітьми з порушенням слуху психоемоційної сфери.

ПП ВВ 2.4.26 Основи генетики (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: висвітлити особливості життєдіяльності організму в різні періоди онтогенезу, цитологічні, біохімічні основи спадковості людини, закономірності успадкування ознак, функції органів, систем органів і організму в цілому в міру його росту та розвитку, своєрідність функції на кожному віковому етапі.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з біохімічними основами спадковості та мінливості, структурою і функціонуванням еукаріотичного генома; генетичними системними механізмами онтогенезу та біологічною основою репродукції людини, встановлення взаємозв'язку будови та функцій органів і систем органів організму;
- ознайомлення з фізіологічними процесами, що відбуваються в організмі здорової людини;

- дослідження фізіологічних механізмів пристосування організму до змін довкілля.

Студенти повинні знати:

- біохімічні основи спадковості та мінливості;
- еволюцію, структуру і функціонування еукаріотичного геному;
- біологічні основи репродукції людини;
- генетичні системні механізми онтогенезу;
- методи вивчення спадковості людини;
- особливості процесів дихання, травлення, обміну речовин, теплорегуляції, виділення в регуляції і узгодженості функцій організму людини та взаємозв'язку організму з навколишнім середовищем;
- вплив мутагенних факторів на спадковість людини.

Студенти повинні уміти:

- застосовувати методи спадковості людини для вивчення закономірностей передачі ознак із покоління в покоління;
- застосовувати аналіз родоводів для визначення типу успадкування тієї чи іншої ознаки, тієї чи іншої хвороби в кожному окремому випадку;
- складати прогноз для нащадків залежно від того, як успадковується певне захворювання (моногенно, полігенно чи це хромосомне захворювання);
- визначати загально-біологічні, цитологічні, біохімічні та спеціальні поняття;
- застосовувати конкретні знання для пояснення фізіологічних процесів, еволюційних особливостей, екологічних ситуацій;
- розпізнавати органи та системи органів, пояснювати зв'язок між іншими будовою і функцією;
- пояснюють шкідливість впливу факторів ризику на здоров'я людини, прогнозувати наслідки впливу людини на природні екосистеми.

ПП ВВ 2.4.27 Адаптивна фізична культура (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надати основні теоретичні знання та практичні навички з організаційно-методичних основ адаптивної фізичної культури.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати теоретичні знання з основ адаптивної фізичної культури для людей з особливими потребами;
- ознайомити з контингентом людей з особливими потребами, яким необхідні заняття адаптивною фізичною культурою;
- вивчити організаційно-методичні основи занять адаптивною фізичною культурою для людей з особливими потребами;
- набути практичних навичок з організації, проведення та участі у заняттях різними формами адаптивної фізичної культури для людей з особливими потребами.

Студенти повинні знати:

- теоретичні основи адаптивної фізичної культури для людей з особливими

- потребами (форми, цілі, завдання);
- характеристику людей з особливими потребами, яким необхідні заняття адаптивною фізичною культурою (особливості роботи);
- організаційно-методичні основи занять адаптивною фізичною культурою для людей з особливими потребами.

Студенти повинні уміти:

- володіти технікою адаптованих форм фізичної культури (спортивних та рекреаційних ігор);
- організовувати проведення занять з різних форм адаптивної фізичної культури для людей з особливими потребами.

ПП ВВ 2.4.28 Оздоровча гімнастика (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: оволодіти засобами різних систем гімнастики, що спрямовані на оздоровлення різних категорій населення.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоїти найбільш розповсюджені види оздоровчої гімнастики;
- оволодіти гімнастичною термінологією;
- оволодіти методикою застосування оздоровчої гімнастики з пацієнтами різної нозології, віку і статі;
- сформувати уміння, навички у застосуванні оздоровчої гімнастики з особами різної нозології, віку і статі.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- значення та місце оздоровчої гімнастики у системі фізичної реабілітації;
- методичні особливості застосування оздоровчої гімнастики, її завдання і зміст;

- гімнастичну термінологію;
- характеристику основних засобів гімнастики;
- засоби запобігання травматизму;
- масові оздоровчі форми гімнастики;
- місця занять та їх оснащення.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *уміти*:

- проводити заняття з оздоровчої гімнастики враховуючи стан здоров'я, вік та контингент тих хто займається;
- запобігати травмам;
- організовувати та проводити первинний функціональний контроль;
- організовувати та проводити масові оздоровчі форми занять з гімнастики.

ПП ВВ 2.4.29 Психосаморегуляція та дихальна гімнастика (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з сучасними системами саморегуляції та дихальними практиками, аутотренінгом та релаксації, психологічної релаксації та іншими програмами, східними системами настрою та аутотренінгу.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти сучасними оздоровчими дихальними системами;
- вивчити конкретні методики проведення занять з методики Стрельникової, Толкачева, Бутейко, Стрельцової та ін., йога, психологічна релаксація;
- приділяти увагу комплексному використанню ПСДГ з врахуванням вікових, статевих та індивідуальних особливостей пацієнтів.

Студенти повинні знати:

- педагогічне та реабілітаційне значення занять з ПСДГ;
- основні поняття про дихальні системи та програми;
- класифікацію базових дій з релаксаційних рухів;
- зміст та форми запису вправ і програм;
- особливості методики проведення оздоровчих заходів.

Студенти повинні уміти:

- організовувати та проводити заняття в різних вікових групах;
- записувати та читати умови користування будь яких фізичних систем і програм;
- вміти регулювати психоемоційний стан пацієнтів;
- вміти попереджати події, які ведуть до травматизму під час занять;
- планувати заняття на різноцільових системах;
- регулювати тренувальне навантаження пацієнтів залежно від нестандартної ситуації;
- керувати педагогічним процесом.

ПП ВВ 2.4.30 Основи логопедії (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з теоретичними і практичними основами логопедії, формування уявлень студентів-реабілітологів про структуру дефекту при мовленнєвих порушеннях.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати студентам теоретичних знань щодо загальної характеристики різних мовленнєвих порушень, їх етіології, механізмів, симптоматики та класифікації;
- надати студентам теоретичних знань щодо динаміки протікання порушень мовлення за умов спонтанного і цілеспрямованого навчання та виховання;
- ознайомити студентів-реабілітологів з питаннями організації логопедичної допомоги та профілактики мовленнєвих порушень, порушень ковтання.

Студенти повинні знати:

- історію становлення логопедії як науки та її актуальні завдання;
- онтогенез мовленнєвого розвитку;
- анатомо-фізіологічні механізми мови;
- причини, механізми та симптоматику мовленнєвих розладів у дітей;
- причини, механізми та симптоми мовленнєвих розладів у дорослих;
- сучасні класифікації мовленнєвих порушень;

- основи організації логопедичної допомоги та профілактики мовленнєвих порушень;
- основи допомоги при порушеннях ковтання.

Студенти повинні уміти:

- робити порівняльний аналіз поглядів різних вчених на етіологію та механізми мовленнєвих розладів;
- володіти спеціальною науковою термінологією;
- скласти корекційно-розвивальну програму щодо роботи з логопатами різного віку;
- добирати ефективні засоби профілактики мовленнєвих порушень у дітей;
- оцінювати мовленнєві порушення та порушення ковтання.

ПП ВВ 2.4.31 Мануальна терапія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: вивчення методів мануального обстеження, мануальних діагностичних прийомів для виявлення порушень структури і функції окремих хребтових рухливих сегментів в основі яких лежить блокада.

Завдання навчальної дисципліни:

- надбати студентами основ теоретичних, методичних, знань з мануальної терапії;
- вивчити принципи життєдіяльності хребта, та окремих дугоотросчатих суглобів без патології, та при дегенеративно-дистрофічній патології (остеохондроз, спонділогенні неврологічні синдроми);
- вивчити механізми функціонування систем (нервової, кровообігу, хребта);

Студенти повинні знати:

- основні функції хребта при нормальній фізіологічній його діяльності, а також при дегенеративно-дистрофічній патології;
- мануальні прийоми обстеження;
- прийоми ліквідування блокади суглобів;
- прийоми нормалізації функцій вражених утворень;
- засоби поліпшення венозного відтоку.

Студенти повинні уміти:

- вміти виконувати мануальні методи обстеження хребта та окремих суглобів і мануальні прийоми для усунення функціональних блоків; володіти основними прийомами мануального обстеження;
- володіти методами мануальної діагностики;
- використовувати прийоми мобілізації та маніпуляції на різних рівнях хребта.

ПП ВВ 2.4.32 Реабілітація при церебральному паралічі (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надання основних теоретичних знань з психофізичних особливостей дітей з церебральним паралічем та вироблення навичок роботи з цією категорією пацієнтів у сфері фізичної реабілітації.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студента з причинами та формами церебрального параліча;

- навчитися робити обстеження дітей з церебральним паралічем;
- скласти реабілітаційну програму, вірно добирати та використовувати засоби фізичної реабілітації при роботі з хворими на церебральний параліч.

Студенти повинні знати:

- особливості, структуру дефекту, завдання та види корекційної роботи з дітьми хворими на церебральний параліч;
- причини, форми та характеристику сенсомоторних порушень дітей з церебральним паралічем;
- засоби фізичної реабілітації при церебральному паралічі та методичні особливості їх застосування;
- основи реабілітаційного обстеження при церебральному паралічі.

Студенти повинні уміти:

- будувати процес реабілітації, спираючись на знання психофізичних особливостей дітей з церебральним паралічем;
- робити обстеження тону м'язів, амплітуди рухів, функціональної мобільності, координації рухів, чутливості, рефлексів, свідомості, сприймання тощо;
- скласти реабілітаційну програму;
- практично використовувати засоби реабілітації для відновлення сили, координації, зменшення тону м'язів тощо.

ПП ВВ 2.4.33 Профілактика травматизму (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: вивчення основних напрямків профілактики травм і захворювань осіб, які займаються фізичними вправами.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити основні засоби профілактики негативних явищ при заняттях фізичними вправами;
- усунення чинників ризику при заняттях фізичними вправами;
- навчитися дозувати фізичне навантаження в залежності від стану здоров'я, віку, статі та рівня фізичної підготовленості.

Студенти повинні знати:

- чинники ризику, які здатні привести до захворювань і травматизму
- фактори, які призводять до травм та адаптацію до них організму;
- профілактику травматизму;
- засоби реабілітації в посттравматичний період.
- заходи першої медичної допомоги при травматизації

Студенти повинні уміти:

- робити діагностику травм;
- скласти протокол отримання травми;
- надавати першу медичну допомогу при різних травмах.

ПП ВВ 2.4.34 Паралімпійський рух (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студента з інформацією з історії та філософії Паралімпійських ігор й ігор серед інвалідів, знаннями з усіх

видів інвалідності, особливостями Паралімпійських та інших ігор осіб з особливими потребами, вимогами спортивної медицини та першої медичної допомоги; навчити студентів методиці організації та проведення практичних занять зі спортсменами-інвалідами в окремих видах спорту.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з контингентом людей з особливими потребами, які можуть займатися спортом;
- вивчити призначення, цілі й організацію паралімпійського спорту;
- диференціювати здібності спортсменів-інвалідів;
- набути навички, стратегію, правила та принципи тренерської роботи в окремих видах інвалідного спорту;
- передати студентам додаткові навички та стратегії, які допоможуть у навчанні спортсменів-інвалідів.

Студенти повинні знати:

- теоретичні основи паралімпійських та інших видів спорту для людей з особливими потребами (форми, цілі, завдання);
- характеристику людей з особливими потребами, які можуть займатися спортом для інвалідів;
- особливості роботи з особами, які мають особливі потреби;
- організаційно-методичні основи тренувань для осіб з особливими потребами;
- правила змагань з різних видів спорту для осіб з обмеженими можливостями.

Студенти повинні уміти:

- володіти технікою деяких видів інвалідного спорту;
- допомагати в організації проведення тренувань з різних видів спорту для інвалідів;
- брати участь у судійстві змагань осіб з обмеженими можливостями.

ПП ВВ 2.4.35 Спортивний масаж (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів базових знань та вмінь зі спортивного масажу.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з методиками загального спортивного масажу;
- ознайомити з різновидами сегментарного спортивного масажу;
- навчити робити спортивний масаж за різними методиками (враховуючи цілі, завдання масажу, вид спорту, характер змагань та тренувальної діяльності);
- ознайомити в особливостями використання мазей у спортивному масажі;
- ознайомити методами спортивного масажу після травм.

Студенти повинні знати:

- фізіологічну дію прийомів масажу на організм;
- особливості використання масажу у спортивній діяльності;
- різновиди методик спортивного масажу, в залежності від завдання масажу;

- різновиди методик спортивного масажу, в залежності від характеру змагань, різновиди методик спортивного масажу, в залежності від тренувальної діяльності;
- різновиди методик спортивного масажу, в залежності від попередніх травм, різновиди методик спортивного масажу, в залежності від індивідуальних особливостей спортсмена.

Студенти повинні уміти:

- виконувати прийоми спортивного масажу в підготовчий період тренувань;
- виконувати прийоми спортивного масажу в змагальний період тренувань;
- виконувати прийоми спортивного масажу в перехідний період тренувань;
- виконувати прийоми спортивного масажу в посттравматичний період.

ПП ВВ 2.4.36 Гідрокінезотерапія (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: полягає у формуванні знань, умінь і навичок у майбутніх реабілітологів щодо особливостей застосування гідрокінезотерапії при різних фізіологічних і нозологічних станах.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати студентам теоретичні знання щодо сутності поняття «здоров'я» та факторів, що впливають на нього; основних закономірностей впливу на організм людини фізичних вправ різної спрямованості, потужності, тривалості та механізмів адаптації до навантажень; раціональних принципів побудови занять з гідрокінезотерапії;
- навчити студентів складати науково обґрунтовані програми гідрокінезотерапії з урахуванням фізичного, функціонального та психоемоційного станів людей різного віку та нозологічних форм.

Студенти повинні знати:

- визначення основних понять курсу: «гідрокінезотерапія», «лікувальний вплив», «оздоровче плавання», «фізичне здоров'я», «фізичні вправи у воді», «оздоровча діяльність», «нозологічна форма»;
- фізичні та фізіологічні аспекти занять у водному середовищі;
- фізіологічні механізми, які забезпечують адаптацію організму людини до фізичних навантажень при систематичних заняттях плаванням з врахуванням функціонального стану систем організму;
- методи вивчення стану здоров'я, фізичного розвитку і функціональних можливостей людини;
- показання, протипоказання та застереження до проведення занять з гідрокінезотерапії;
- техніку спортивних і прикладних способів плавання;
- регламентацію фізичного навантаження у осіб різного віку та нозологічної форми.

Студенти повинні уміти:

- визначати й оцінювати фізичний, функціональний і психоемоційний стан організму людей різного віку;

- обґрунтувати раціональні режими занять гідрокінезотерапією для різного контингенту людей;
- володіти технікою спортивних і прикладних способів плавання;
- розробляти науково-обґрунтовані програми з гідрокінезотерапії для осіб різного віку та нозологічної форми;
- надавати рекомендації щодо використання окремих фізичних вправ і видів плавання з оздоровчою та лікувально-профілактичною метою у водному середовищі для осіб різного віку.

**Курсова робота за професійним спрямуванням (міждисциплінарна)
(120 год., 4 кредити ЄКТС) (7 семестр)**

Мета навчальної дисципліни: використовувати наукові методи дослідження для написання власної наукової роботи за профілем спеціальності.

Завдання навчальної дисципліни:

- підбирати сучасну наукову та науково-методичну літературу за обраною темою;
- аналізувати та синтезувати науково-методичний матеріал;
- визначати мету та завдання відповідно до теми дослідження;
- підбирати, згідно з темою, методи оцінки порушених функцій і засоби реабілітації, базуючись на даних науково-доказової практики;
- логічно викладати зібраний матеріал та формулювати власні думки, висновки.

Студенти повинні знати:

- наукові методи дослідження (теоретичні та емпіричні);
- види наукової та науково-методичної літератури;
- електронні бази даних науково-доказової практики;
- методи оцінки порушених функцій і засоби реабілітації згідно з темою курсової роботи.

Студенти повинні уміти:

- підбирати наукові методи дослідження (теоретичні та емпіричні);
- аналізувати наукову та науково-методичну літературу;
- використовувати електронні бази даних науково-доказової практики;
- застосовувати методи оцінки порушених функцій і засоби реабілітації згідно теми курсової роботи.

6.2.5. Позакредитні дисципліни

Фізична культура

Основи професійного спілкування іноземною мовою

6.2.6. Курсова робота

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження певної проблеми, що виконується з однієї або кількох навчальних дисциплін одного спрямування під керівництвом викладача на основі набутих бакалавром знань та умінь. Курсовий проект спрямований на виявлення здатності бакалавра до

самостійного осмислення проблеми, творчого, критичного її дослідження; до аналізу й систематизації наукових джерел; до застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань за фахом.

Метою виконання курсової роботи є інтеграція отриманих бакалавром знань із циклів загальної та професійної підготовки, демонстрація використання цих знань у сфері майбутньої професійної діяльності за фахом, формування професійного мислення та професійно значущих умінь і навичок.

Курсова робота складається з таких розділів.

Перший розділ має висвітлювати теоретичні та методологічні аспекти досліджуваної теми, її актуальність, сучасний погляд на обрану проблему, думки та опубліковані результати робіт різних авторів, використовуючи науково-доказову базу даних.

Другий розділ повинен мати прикладний характер, що, однак, залежить від особливостей обраної теми та наявного відповідного практичного матеріалу. Кількість підрозділів у цьому розділі визначається автором самостійно. В ньому розкривають поставлену у роботі мету, завдання, організацію дослідження, описують сучасні методи оцінки реабілітації, що застосовуються при роботі з обраною патологією. Розділ присвячують висвітленню та аналізу найпоширеніших практичних засобів і методик реабілітації.

У третьому розділі висвітлюються результати власних досліджень, що можуть бути представлені у вигляді таблиць, рисунків і пояснень до них, аналіз отриманих даних.

У висновках формують основні наукові узагальнення та практичні результати, одержані в роботі, які висвітлюють рівень вирішення досліджуваної проблеми, а також пропозиції щодо подальшого дослідження та впровадження результатів у практику.

Перелік літератури, яку автор використовує для написання курсової роботи, має складатися 15-25 джерел, що відповідають сучасним знанням і вимогам до наукових і науково-методичних видань.

6.2.7. АТЕСТАЦІЯ бакалавра

На державну атестацію бакалавра фізичної реабілітації виноситься увесь нормативний зміст освітньо-професійної програми підготовки.

Атестація здійснюється Екзаменаційною комісією згідно з вимогами до атестації після завершення навчання та повного виконання навчального плану бакалавра відповідної спеціальності на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь і навичок. Для студентів IV курсу державна атестація бакалавра фізичної реабілітації здійснюється у вигляді здачі єдиного стандартизованого тесту державного іспиту та іспиту з дисциплін професійної підготовки у галузі 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична реабілітація».

Присвоєння кваліфікації «бакалавр» здійснює Екзаменаційна комісія, яка визначає якість професійної підготовки кожного випускника на основі середнього арифметичного балу єдиного стандартизованого тесту державного

іспиту та іспиту з дисциплін професійної підготовки і вирішує питання про присвоєння йому відповідного освітнього і кваліфікаційного рівня та кваліфікації, що засвідчує державний документ – диплом.

У випадку невиконання однієї з вимог Екзаменаційної комісії студенту видається академічна довідка про навчання за освітньо-кваліфікаційною програмою бакалавра без присудження диплому.

Хортицька національна академія несе відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників згідно з чинним законодавством.

7. ПРАВА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Хортицька національна академія має право:

- збільшувати обсяг годин нормативних і вибіркових дисциплін за рахунок різниці між загальним обсягом та обов'язковим;
- визначати обсяг роботи бакалавра з викладачем і самостійної роботи згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в комунальному вищому навчальному закладі «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради»;
- формувати відповідно до професійного спрямування дисципліни циклу професійної підготовки із вибіркових навчальних дисциплін загальним обсягом не менше, ніж визначено для цього циклу;
- складати структурно-логічну схему, навчальний план, які визначають перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення.